

PIELGRZYMKI PAPIEŻA

ECHO TYGODNIA

ECHO
WEEKLY

Niecenzurowany magazyn dla każdego

Nr 37

Toronto 23.06.1983

Cena \$1

KRONIKA PIELGRZYMKI

Sroda 15 czerwca

● Wszystko związane na ostatni guzik W Watykanie walizki spakowane Wszystkie teksty kazań i przemówień papieskich przygotowane z największą starannością

● W dużej swicie Papieża nie braknie arcybiskupa **Luigi Poggi** i kardynała **Agostino Casaroli**, który jeszcze nie opuścił ani jednej zagranicznej podróży Ojca Sw Jest grupa Polaków, wśród nich nie odstępujący Papieża na krok osobisty sekretarz, prałat **Stanisław Dzwisz** Jest osobisty lekarz Papieża **dr Renato Boneletti**

● W Polsce Kościół zorganizował transport, noclegi i wyżywienie dla ogromnych rzesz pielgrzymki Cała Polska jest w drodze! Dosłownie miliony zdążają do miejsc, które *złiwiedzi Papież Wiele grup idzie piechotą*

● Władza zmobilizowała MO, ZOMO, SB i strzelców wyborowych, do "ochrony" gościa Odmówiono wpuszczenia do Polski 69 dziennikarzy zachodnich Międzynarodowa federacja dziennikarzy protestuje - "zostały pogwałcone porozumienia helsińskie"

● Na audyencji Papież modli się głośno **Pani Jasnogorska** proszę cię, aby ta pielgrzymka służyła prawdzie, miłości i wolności, sprawiedliwości i pokojowi

Czwartek 16 czerwca

● Na kilka minut przed godz 14 na rzymskim lotnisku Fiumicino zjawia się helikopter przywozący Ojca Sw z ogrodów watykańskich Czekają już specjalny samolot - odrzutowiec pasażerski Boeing 722, oddany do dyspozycji przez włoską linię lotniczą Alitalia, który 1320-kilometrową trasę do Polski przeleci w 2 godziny i 20 minut

● Ojciec Sw jest usmiechnięty, unosi w górę ręce, pozdrawia bardzo liczne zebranych Lekko wchodzi po stopniach samolotu, wyprostowany, nie trzyma się poręczy Przywitany przez załogę samolotu, idzie wprost do swej kabiny, którą zdobi olbrzymi portret Matki Boskiej

● Grają już silniki Ojciec Sw zwraca się do swych sekretarzy i mówi po polsku - **Maryjo, prowadź! Zaczęła się historyczna, 21 zagraniczna podróż Jana Pawła II**

● W Warszawie, na lotnisku Okęcie Papież całuje ziemię ojczyzną Już w pierwszym, krótkim przemówieniu na płycie lotniska wspomina o **uwięzionych, chorych i cierpiących** Konczy słowami **Pokój Tobie Polsko, Ojczyzno moja! Pokój Tobie!**

● Z lotniska kawalkada papieska wolno jedzie do bazyliki archikatedralnej św Jan Chrzciciela Papież jedzie w zabezpieczającym go, kuloodpornym, białym Papamobilu, dostarczonym przez rząd hiszpański (Poprzedni Papamobil, przygotowany w ub r władze PRL kazały pociąć na złom)

Trasa wędzie aleją Zwirki i Wigury, Trasą Łazienkowską, Alejami Ujazdowskimi, Nowym Światem i Krakowskim Przedmieściem Papieża witają rozentuzjarmowane tłumy, z kwiatami, transparentami, rękami wyciągniętymi w niebo w znaku V - znaku zwycięstwa Jeden z transparentów głosi **WITAMY OREDOwnIKA NADZIEI** Na innych napisy wyrażają poparcie **SOLIDARNOSCI**

dok.onc.enie na str 6

DWA MILIONY POLAKÓW Z ENTUZJAZMEM SŁUCHAŁO PAPIEŻA W KATOWICACH

Poniedziałek, 20 VI Pełny tekst przemówienia Papieża na Śląsku, na lotnisku w Muchowcu pod Katowicami Liczba obecnych przeszło 2 miliony osób

Moje pielgrzymowanie do Piekar Śląskich, do sanktuarium Matki Bożej, w diecezji katowickiej, ma swoją wieloletnią historię Byłem zapraszany ze słowem Bożym na ostatnią niedzielę maja, kiedy to odbywa się pielgrzymka mężczyzn i młodzieży męskiej Pielgrzymka ta jest szczególnym wydarzeniem w życiu Kościoła, nie tylko na Śląsku, ale w całej Polsce Przybywają do Piekar mężczyźni i młodzieńcy z rozległego rejonu przemysłowego, który przekracza granice Śląska katowickiego, zarówno w kierunku na zachód, w stronę Opola, jak też i na wschód, w stronę Krakowa Dzisiaj podobnie, z tym, że ramy pielgrzymki rozrosły się - nie jest to już tylko spotkanie stanowe, ale ogólne - i tak przeto pozdrawiam z całego serca wszystkich obecnych, braci i siostry, mężczyzn i kobiety, młodzież męską i młodzież żeńską, *dalsze kilka słów zagłusza burza oklasków, po chwili słychać słowa Papieża w odpowiedzi na oklaski, słowa zartobliwe - Żyje i będzie dalej mowił Odpowiada na to śmiech zebranych i dalsze oklaski, długotrwałe, przerażające się w gromkie skandowanie - słyszymy milion głosów, to jest coś niebywałego!* **PAPIEŻ Z NAMI! PAPIEŻ Z NAMI!** Papież Żyje i będzie dalej mowił, jak mu pozwolicie! *Owacja miliona osiąga wyższy jeszcze szczyt - śpiewają teraz STO LAT, dołącza się ktorys z chorów, w głosnikach dominują czyste*

mocne tenory, prowadzą ten śpiew 2 milionów gardel - dla ukochanego Papieża - Polaka Papież Lepiej owych stu lat nie czekać, tylko od razu powiedzieć!

Na to spotkanie w Piekarach czekałem od roku 1978, czekałem wytrwale i z ufnością, i Wy również czekaliscie wytrwale i z ufnością, kiedy zas stało się to możliwe, w tym roku, okazało się, że na wzgórzu piekarskim wszyscy się nie pomiescimy - i dlatego trzeba było przenieść Piekary na to lotnisko - w pobliżu Katowic, na którym się znajdujemy *Oklaski* Aby odbyć dzisiejszą papieską pielgrzymkę do Piekar, trzeba było aby Piekary same, tym razem, wyruszyły na pielgrzymkę Tak też się stało

Sprawa jasnogorskiego jubileuszu szescsetlecia przybywa dziś do sanktuarium w Piekarach, () Matka Boza, ze swego sanktuarium, łaskawie wychodzi na spotkanie *Oklaski* Spotkanie przybrało kształt wielkiej modlitwy kościoła katowickiego Modlitwa () odkąd wizerunek Pani z Piekar Śląskich wyruszył w kierunku miejsca dzisiejszego spotkania, odwiedzając po drodze poszczególne parafie W dniu dzisiejszym () na tym lotnisku, od rana trwa modlitwa, towarzysząca przybyciu wizerunku z Piekar Śląskich Przede wszystkim modlitwa rozancowa, a w parze z tym śpiew, czytania i rozważania, wedle z gory przygotowanego programu, ustalonego i wypełnianego ze śląską dokładnością! *Oklaski*

Kanada

* Minister Obrony Kanady Gilles Lamontagne przyznał, że skarb państwa nie jest w stanie lożyć 6,6 miliarda dolarów na unowocześnienie marynarki wojennej

Komisja senacka spraw zagranicznych opublikowała niedawno raport, w którym stwierdziła, że ilość i jakość sprzętu jakim dysponuje marynarka uniemożliwia jej obronę kraju

Kanada ma najdłuższą morską granicę ze wszystkich krajów świata. Raport stwierdza, że Kanada nie jest w stanie bronić ani siebie na morzu ani tym bardziej skutecznie wziąć udział w obronie kontynentu czy NATO. Tragiczne, że w wypadku wybuchu wojny, Kanada będzie zmuszona do wysyłania swych dobrze przeszkolonych ludzi na pewną śmierć na przestarzałych, niezdolnych do ataku i obrony okrętach wojennych

Liberalny minister obrony nie wdaje się byc tym zmartwiony "Gdyby nasze siły zbrojne były bezużyteczne, nie byłibymy częścią NATO i NATO nie troszczyłoby się o nas"

* Elmer Mac Kay parlamentaryzista z Nowej Szkocji, który swą rezygnacją zrobił miejsce w parlamencie dla lidera konserwatystów Briana Mulroneya zostanie najprawdopodobniej jednym z jego doradców

Premier Trudeau określił odejście Mac Keya jako dużą stratę dla parlamentu i zapowiedział, że w wyborach uzupełniających Mulroneya nie będzie sam. **Liberalowie bowiem wystawiają swego kandydata**

* Policja kanadyjska RCMP nie ma zaufania do działaczy ruchu pokoju Ken Hancock - jeden z nich przyznał, że był śledzony, a jego prywatny telefon znalazł się na podsłuchu. Sprawę poruszył poseł NDP Dawid Orlikow - minister sprawiedliwości Mark Mac Guggan odparł, że każdy może być przez RCMP śledzony

* Robert Kaplan domaga się by w ramach wprowadzenia nowej tajnej służby bezpieczeństwa zabezpieczyć jej uprawnienia do zakładania podsłuchu telefonicznego. Komisja McDonalda domagała się by pozwolenie na utrzymywanie podsłuchu było odnawiane co 180 dni. RCMP obecnie nie musi przedkładać pozwolenia na zakładanie podsłuchu

* Rządząca Partia Quebecu straciła trzy miejsca w parlamencie na rzecz będącej tam w opozycji partii liberalnej

Stało się to w wyniku zwycięstwa Liberalów w wyborach uzupełniających w 3 okręgach. Obecnie PQ liczy 74 posłów, Liberalowie 45

* Tuż przed wyjazdem do Polski gdzie towarzyszy Papieżowi, kardynał W. Rubin ponownie odwiedził Toronto. W obecności arcybiskupa I. Boreckiego, głowy katolickiego Kościoła Obrządku Wschodniego, w Kanadzie odwiedził kardynał dwa kościoły

Po wizycie w kościele Świętej Marii w Mississauga, kardynał wziął udział w bankiecie na jego cześć, który wydała katolicka ukraińska społeczność miasta

Wśród zaproszonych gości znaleźli się Polacy - prezes Spółdzielni Zapomogowo-Pożyczkowej T. Gonsik oraz przedstawiciele prasy. Serdecznie dziękujemy naszym ukraińskim przyjaciółom za zaproszenie na tę wielką uroczystość

* 20-tysięczny tłum zebrał się przy parlamencie w Ottawie by powitać księcia i księżniczkę Wali

Para książęca została tam przyjęta przez premiera Trudeau oraz gubernatora generalnego Edwarda Schreyera wraz z małżonką

* Rząd w Ottawie nie ma prawa zmuszać szkoły zarówno podstawowej jak i średniej do

używania podręczników czy tekstów reprezentujących kanadyjski punkt widzenia, stwierdził w parlamencie premier Kanady Trudeau. Wynika to z tego - kontynuował - że problemy szkolnictwa podpadają pod władzę prowincjonalną

Wywód był odpowiedzią na pytanie posła konserwatywnego Jamesa Hawkesa, który wyraził niepokój, że tak mało kanadyjskich materiałów nauczania znajduje się w użyciu w szkołach. W ubiegłym tygodniu ujawniono wyniki badań, z których wynika, że większość używanych przez szkoły materiałów nie zostało napisanych i opublikowanych w Kanadzie

Kanadyjskie związki zawodowe wysłały protest do Jaruzelskiego

Przewodniczący CLC wysłał przed paru dniami telegram do generała. Znowu agenci bezpieczeństwa, działając pod paną rozkazami podejmują próbę odebrania Lechowi Wałęsie podstawowych praw Kanadyjski Kongres Pracy potępia taką taktykę, niegodną żadnego rządu. Poza tym jesteśmy zdania, że Papież sam powinien zdecydować z kim się spotyka, a nie tajna policja. To co pan czyni jest nadal kpina z porozumień zawartych w końcowym dokumencie helsińskim, konwencjami międzynarodowymi organizacji pracy i z Deklaracją Praw Człowieka Narodów Zjednoczonych

KOMUNIKAT SPECJALNY

Zarząd Główny Kongresu Polonii Kanadyjskiej zwraca uwagę Polonii w Kanadzie na wzmagającą się kampanię dezinformacji, mającą na celu wprowadzenie zamieszania w szeregach polonijnych

Kampania ta ostatnio miała wyraz w dwóch akcjach a opublikowanie i rozsyłanie sfałszowanego Komunikatu Biura Koordynacyjnego NSZZ "Solidarność" w Brukseli (Belgia),

b rozsyłanie ulotki szkalującej prezesa i zarząd K P K, oraz akcję pomocy Polsce

Zarząd Główny K P K zwraca się z apelem do społeczeństwa polonijnego, prasy, radia i telewizji, aby w wypadkach, gdy źródła względnie treść przesyłanych Komunikatów budzą wątpliwości, skomunikowały się z Zarządem Głównym Kongresu Polonii Kanadyjskiej

Zarząd Główny KPK

O współpracy grup etnicznych

Niezmiernie ważna jest w obecnym okresie, gdy społeczeństwo polskie walczy z reżimem komunistycznym o prawo do suwerenności w sferze politycznej, społecznej, religijnej i kulturalnej pozyskiwać poparcie i współdziałanie - we wspólnym interesie - innych grup etnicznych, zorganizowanych w Kanadyjskim Komitecie Ujawnionych Narodów Europejskich

Niestety w prasie polskiej nie znajdujemy wzmianek o działaniu tego Komitetu, w skład którego prócz Kongresu Polonii Kanadyjskiej wchodzi centralne organizacje grup etnicznych Estońskiej, Łotewskiej, Litewskiej, Węgierskiej, Czechosłowackiej i Ukraińskiej. Grupa pol-

ska reprezentowana w Komitecie popularnie zwanym Komitetem 7-miu przez KPK rozwijała żywą działalność w okresie Solidarności (1980-1982)

KPK zapewne rozporządza bogatymi materiałami o rozwoju sytuacji w Polsce. Materiały te powinny być udostępnione centralnym organizacjom grup etnicznych reprezentowanych i współdziałających w Komitecie Grupy 7-miu, by zdobywać ich zrozumienie i poparcie dla walki prowadzonej z reżimem komunistycznym przez polskie społeczeństwo

Należałoby również zastanowić, czy działalność Grupy 7-miu nie można było wy-

korzystać przy wyborach federalnych, prowincjonalnych i municipalnych, celem tworzenia jak najbogatszej reprezentacji tych grup etnicznych w parlamentach i radach miejskich

Konkretnym przykładem współpracy z innymi grupami etnicznymi, był udział polskiej grupy - członków Solidarności i PCAG oraz reprezentacji organizacji polonijnych w manifestacji ukraińskiej w dniu 29 maja, organizowanej w okazji 50 rocznicy masowego mordu na Ukrainie. Udział w takich manifestacjach służy do wzajemnego zbliżenia grup etnicznych w imię walki o wspólne interesy. Grupa polska witana była przez gromady asystujące pochodowi okrzykami "dziękujemy wam Polacy"

Z CZUDEK

BIURO POMOCY
NOWO PRZYBYŁYM
przy 192 Garden Ave.,
tel 532-1126,

czynne poniedziałek - piątek
od 10 rano do 4 po poł.,
wtorek od 10 rano do 6 po poł.
pomaga nowo przybyłym
w następujących sprawach
- ogólna informacja
- sprawy imigracyjne
- tłumaczenia, wypełnianie
podań
- akcja sponsorowania
- pośrednictwo w szukaniu
pracy i mieszkań

serdecznie dziękuję wszystkim za okazaną pomoc dla nowo przybyłych. Jednocześnie uprzejmie prosimy osoby pragnące przekazać zbędne meble, sprzęt kuchenny, materiały do szycia oraz zaofiarować pracę lub mieszkania do wynajęcia o skontaktowanie się z naszym biurem. Tel 532 1126 w godz. od 10 do 4 po poł.

Biurowi prowadzą również:

MAGAZYN RZECZY
UŻYWANYCH

przy 212 Cowan Ave
(róg Queen St W)
Czynny - wtorki 5-8
- czwartki 1-8
- soboty 12-3

Kongres Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto

OSRODKI POMOCY IMIGRANTOM

MIĘDZYORGANIZACYJNE
BIURO IMIGRACYJNE
192 Garden Ave.
Tel. 532-1126

KOMITET POMOCY
POLSKIM UCHODźCÓM
357 Runnymede Rd.
Tel. 766-6191

OSRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM
206 Beverley St
Tel. 979-9634

BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ
128 Fern Ave.
Tel. 533-9471

OSRODEK POMOCY POLSKIM IMIGRANTOM

przy KPK okręg TORONTO
206 Beverley St tel 979-9634

Założony w 1974 r. oferuje szeroki asortyment informacji i pomocy Polonii zamieszkałej w Toronto i okolicy, a szczególnie nowym Imigrantom (do 36 miesięcy pobytu w Kanadzie) i osobom z Pozwoleniem Ministra

Na naszą pomoc składają się

- ogólna informacja o Kanadzie
- skierowanie do właściwych instytucji (kanadyjskich i polskich)
- wypełnianie formularzy, pisanie listów i podań
- pośrednictwo w załatwianiu spraw z różnych dziedzin życia,
- poszukiwania mieszkań i pracy
- ustne i pisemne tłumaczenia
- uwierzytelnianie podpisów
- legalizowanie kopii

Biuro otwarte od poniedziałku do piątku

w godzinach 10 rano - 4 po południu

Usługi bezpłatne

Prosimy o telefoniczne uzgodnienie terminu wizyty

KOMUNIKAT BIURA POMOCY SPOŁECZNEJ

Wiele instytucji kanadyjskich zwraca się do naszego biura z prośbą o pomoc w porozumiewaniu się z polskimi klientami, którzy nie znają języka angielskiego. Zgłoszeń tego rodzaju jest tak wiele, że pracownicy naszego biura nie są w stanie pomóc we wszystkich przypadkach

W związku z tym zwracamy się z gorącą prośbą do tych wszystkich, którzy znają język angielski i polski oraz dysponują wolnym czasem w godzinach urzędowych, żeby społecznie pomogli nam w pracy jako tłumacze. Będzie to poprzez nasze biuro pomoc dla rodaków. Czekamy na ochotników. Tel 533-9471

Elzbieta Wolska

SŁOWNIKI

polskie, angielskie, francuskie
włoskie, hiszpańskie, niemieckie,
rosyjskie, TANIO,
w Montrealu, można zamawiać
dzwoniąc pod
nr 253-5198 wiecz

Uprzejmie przepraszamy za mylne podanie nazwiska prezydenta firmy wysyłkowej CANEXPOL LTD. Prawdziwe nazwisko prezydenta firmy brzmi BATKIEWICZ

Redakcja

Dekonspirujemy, przepraszamy!

W numerze 35 Echa Tygodnia wydrukowaliśmy dwa krótkie utwory literackie pt. Opus 7 i Opus 8, nie podając nazwiska autora, na skutek naszego niedopatrzienia

Z przyjemnością informujemy, że

autorem jest p. Krzysztof Ostaszewski, z University of Washington w USA, gdzie pracuje nad doktoratem z matematyki, a także jest koordynatorem miejscowej grupy znanej na całym świecie organizacji Amnesty International

Za żelazną kurtyną

"NORMALIZACJA" PO CZESKU Ciąg dalszy

"Wnioski" stwierdzały, że wszelkim eksponentom myślenia prawnicowego socjaldemokratycznego i w ogóle kontrrewolucyjnego należy unieemożliwić udział w życiu społecznym. A że za idee odpowiada zawsze inteligencja

Nikt nie obliczył dotąd ile osób straciło pracę w latach 1969-1972. Najniższe szacunki mówią o stu tysiącach, wyższe nawet o stu pięćdziesięciu. Wszystkie te wielkości dotyczą kraju mającego ok 8 mln zatrudnionych. A przecież prześladowania w zdecydowanej większości skupiły się na zawodach inteligentnych. Totalitarna, ściśle kontrolowana gospodarka pokazała się jako czysto polityczne narzędzie dla zastraszenia społeczeństwa.

Przed kilku laty w jednym z czeskich pism emigracyjnych można było przeczytać zdanie, że "praską wiosną" zdławiły nie czołgi, a personalni. Cała akcja przeprowadzona była po cichu, bez akompaniamentu prasy, bez większego rozgłosu zagranicą. Tysiące cichych ludzkich tragedii, które pozostały anonimowymi. Respektowano pewne ogólnohumanitarne reguły - wszak działa się to w Europie środkowej,

ale w Europie (tym samym dawano też do zrozumienia, że jest możliwa sytuacja kiedy nie uznaje się już żadnych norm). Zwalniani nie byli skazywani na śmierć głodową, a szefowie zwalniając podawali na pożegnanie rękę. Wyrzucani zostali pozbawieni tylko możliwości twórczej, sensownej pracy, możliwości wykorzystania swych zdolności i umiejętności, możliwości poczucia radości i satysfakcji z pracy, poczucia do roboty i osiągnięć. Socjalistyczne państwo konsekwentnie zabijało ewentualne poczucie, że praca jest czymś innym niż płaszczyną dla zarobienia pieniędzy. Z jakąś sadystyczną satysfakcją dotąd odmawiano pracy docentowi uniwersytetu, aż nie przyjął pracy palacza, dziennikarce póki nie stała się fryzjerką, a inżynierowi z biura konstrukcyjnego nim nie zaczął układać asfaltu na szosie. Tym samym, zresztą, komunistyczne państwo, które tyle mówi o robotniku, pokazało kogo uważa za gorszego do tego stopnia, że bycie nim ma być ponizieniem.

Prześladowanie ekonomiczne nie rozwiązuje wszystkich problemów, nie dotyka też np niezatrudnionego artysty czy dziennikarza, dlatego też szeroko wykorzystano możliwość państwowych zakazów w systemie komunistycznym. Przede wszystkim zakazów publikacji. Zakazy te tyczyły nie treści i dzieł, ale całej twórczości ukaranych ludzi. Zakazywano grę w teatrze, w telewizji, w filmie, zakazywano śpiewać, przekładać i uczyć, nawet w szkole podstawowej. Z księgarń wycofano płyty z nagraniami opowieści "dobrego wojaka Szwejka", które czytał "ukarany" aktor. Z bibliotek usunięto książki, do których wstęp napisali kiedyś zdegradowani profesorowie. W końcu wy-

dano nawet zakaz chodzenia na pogrzeby ludzi słynnych z 1968 roku. Zwolnienia i zakazy ciągnęły się miesiącami, były wieloetapowe (np degradacja z docenta na asystenta, potem przeniesienie do biblioteki, a w końcu zwolnienie z uczelni), jakby zamiarem "normalizatorów" było pokazać agonie człowieka, który naraził się państwu. Z całą perfidią wygrywano instynkt samozachowawczy i pozwalano wnosić odwołania, które od czasu do czasu częściowo uwzględniano, np przenosząc zdegradowanego docenta z asystenta na starszego asystenta. Przyszli pariasy, chodząc między kolegami, mieli swoim przykładem umacniać posłuszeństwo inteligencji. Nie wydano nigdy zakazu kontaktów z prześladowanymi, ale służba bezpieczeństwa prowadziła w takich sprawach śledztwa. Nie istniał zakaz opuszczania miejsca zamieszkania, ale milicja co bardziej "niebezpiecznych" nieraz odstawiała do domu. Nie zakazano czytania książek w obcych językach, ale zabierano je przy rewizjach. Nie istniał zakaz pisania listów i petycji do władz, ale ludzie szli za to do więzienia. Tymi metodami sflaszowano czeską inteligencję. Że nie do końca, to inna sprawa.

Kolejnym obiektem zainteresowania "normalizatorów" była szkoła, sfera życia gdzie są tylko dzieci nie umiejące się bronić przed indoktrynacją i nauczyciele - jedna z najbardziej uległych grup społecznych. W szkołach, podobnie jak w Polsce, pracują prawie wyłącznie kobiety, które można dowolnie przeszkolic, zastraszyć i wezwać do posłuszeństwa. Zwłaszcza, że są one zorganizowane hierarchicznie, prawie na sposób wojskowy z dyrektorami, inspektorami i kuratorami, jak z dowódcami kolejnych stopni na czele. Szybko stworzono szkołę, która za zadanie ma wychować przyszłych obywateli adaptowanych do "znormalizowanego" życia. Tutaj dziecko oswaja się z odgornie kształtowaną organizacją jego życia, zainteresowaniami i formami aktywności. Wstępuje do pionierów, zbiera makulaturę, uczestniczy w spotkaniach z weteranami pracy, chodzi do kina i teatru na wybrane przedstawienia i filmy, zwiedza okolicznościowe wystawy, uczestniczy w pochodach i powitaniu gości z bratnich krajów. Młodzież, która w latach 1969-1972 według poleceń nauczycieli zlepiła w podręcznikach "wychowania obywatelskiego" nieaktualne już kartki czy zamazywała niewygodne nazwiska, dzieci, które zauważyły, że o przywódcach państwa, których jeszcze tak niedawno witano z chorągiewkami na ulicach, lepiej jest milczeć, ich wszystkich szkoła właściwie przygotowuje do życia "znormalizowanego" i nauczy, że nie chodzi o to aby coś zrozumieć, lecz aby powtórzyć tymi samymi słowami.

Kolejnym etapem tresury obywateli stało się przyjmowanie na wyższe uczelnie. W Czechosło-

wacji, jak i w Polsce, wyższe wykształcenie cieszy się wielkim prestiżem. Mimo, że nie zapewnia wysokich dochodów i chociaż inteligencja była już tylokrotnie bita przez komunistyczne władze. Może dlatego, że podświadomie rodzice mają nadzieję, że studia dadzą ich dzieciom taki poziom świadomości, który pozwoli im przeskoczyć ograniczenia własnych życiowych doświadczeń, który pozwoli im zrozumieć otaczający świat i lepiej się w nim znaleźć.

Po 1969 roku ogłoszono klasową zasadę rekrutacji na studia, co w rzeczywistości oznaczało zadekretowanie, że wykształcenie jest przywilejem, które państwo rozdaje według zasług, tak jak służbowe mieszkanie czy ordery. Rekrutacja na studia stała się otwartym politycznym targowiskiem. Służyć temu miało wprowadzenie opinii politycznych o kandydacie i jego rodzicach. Osiągnięto wysoki stopień doskonałości. Przed właściwym egzaminem wstępnym odbywały się egzaminy dokumentów. Dla kandydata, którego teczkę opatrzone adnotacją "nie przyjmować", przystąpienie do egzaminu wstępnego było właściwie stratą czasu. Wykształcenie i dzieci otwarcie wykorzystano do szantazu na ich rodziców. Tysiące ojców w tych latach decydowało się np na pisemne wyrażenie swego negatywnego stosunku i potępienia wobec polityki Dubczeka, aby móc otrzymać pozytywną rekomendację dla dziecka na studia. Na dziesiątkach innych po prostu zemszczono się za ich aktywność w latach 1967-68, odmawiając dzieciom prawa studiowania.

W efekcie zdegenerowano sens wyższego wykształcenia. Poziom nauczania obniżył się drastycznie, zanikła dyskusja jako metoda studiów. Nowe generacje studentów - posiadaczy przywileju studiowania już tylko podpisują listę obecności na zajęciach, słuchają wykładów, chodzą na zebrania związku młodzieży i czekają na ostateczne zaliczenie tego formalnego wymogu dla dalszej kariery. Profesorowie realizują pensja, studenci notują. Produkują się kolejne roczniki inteligencji "realnego socjalizmu".

Doszlismy w ten sposób do jednego z podstawowych filarów "znormalizowanego" społeczeństwa czeskosłowackiego - politycznej korupcji. Nie tej znanej z demokracji tradycyjnego typu. Państwo-partia złane w jedno jako jedyny monopolistyczny dawca nagród, pieniędzy, dobrobytu, atrakcyjnych wyjazdów do krajów kapitalistycznych itd jest w stanie kupić nie tylko jednostki, ale całe warstwy społeczne. Już w roku 1969 otwarcie powiedziano ludziom, że najwyższy pracodawca otaczać będzie opieką i nagradzać swych wiernych i posłusznym pracowników. Ze kwestia posłuszeństwa wobec władzy to także problem przekonania, wiary, moralności, prawdy i rozumu, o tym nawet nie wspomniano. Do rangi najwyższej za-

sady i podstawowego punktu odniesienia nowej "moralności" podniesiono posłuszeństwo wobec państwa. Wyraznie postawiono sprawę, że to właśnie jest realistyczną polityką (określenie realizm robiło wtedy karierę), a wszystkie inne postawy to niebezpieczny i nierealny luksus, który nie może mieć miejsca w kraju o tak ważnym strategicznie położeniu. Innymi słowy z dobrobytu i wolności można wybrać tylko jedno (czeskosłowacka "normalizacja" dokonywała się w pomysłowej sytuacji gospodarczej).

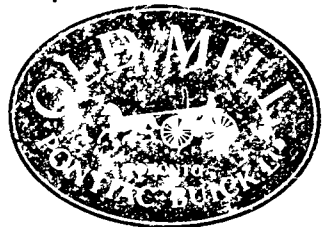
Przed wszystkim kupiono lenników na kluczowe funkcje administracyjne i gospodarcze. Zapłacono za to legalnie niepomiernie wysokimi pensjami i szeregiem udogodnień, jak specjalna służba zdrowia, osobne szkoły dla dzieci, służba domowa, czy nawet zaspokojenie patriarchalnofeudalnych ciągotek jak np. możność patronatu i pomagania swej rodzinnej wsi, gdzie gra się rolę męża opatrzczościowego. Tą drogą, w podziwu godnym tempie, osiągnięto efekty. Dużą część "dubczekowskiego" wcześniej aparatu, która posmakowała już uprzywilejowanego życia, uznała za rozumniejsze odcięcie się od głośnych hasel i przysięgi wierności poprzedniemu kierownictwu, niż odcięcie się od tych wygod. A zwolnione miejsca łatwo było zapełnić tymi, którzy na razie tylko marzyli o przywilejach. "Normalizatorzy" dbali o to, by stworzyć wrażenie normalnie zorganizowanego społeczeństwa. Toteż kupili sobie też rektorów, dziennikarzy, aktorów, ba nawet sportowców i piosenkarzy. Po prostu banalnie płacono kilkakrotnie większe honoraria od normalnych za każdy przejaw zaangażowania w nowy duch, choćby to było tylko potępienie przez piłkarza rewizjonistycznych koncepcji w ekonomii przed sierpniem 68. Nie czyniono z tego żadnej tajemnicy. Lojalność nagradzano tytułami i innymi wartościami, jakie ma legalnie do dyspozycji państwo. Szczególnie mile widziano samokrytyki, podpisy pod manifestami wierności itp. Najserdeczniej witano taki

przejaw oddania, który łączył się z atakiem na byłych kolegów. I nie można było się wykipić. Byle czym Władza dotąd nie dała spokoju, aż nie zrobiło się czegoś takiego, po czym trudno już było występować jako człowiek uczciwy. Chodziło o to, aby sobie samemu zamknąć nawet skryte nadzieje na jakies zmiany i trwale związać się z reżimem.

W dziedzinie kultury korupcja miała o wiele mniejsze powodzenie niż w gospodarce i administracji. Okazało się, że prawdy i prawdziwej kultury nie można kupić. Komunisty zafundowali sobie jedynie propagandzistów, którym nikt nie wierzy, rektorów bez moralności i naukowego autorytetu i filmowców, na filmy których nikt nie chodzi.

Zdecydowana większość społeczeństwa dała sobie zapłacić jedynym za milczenie i polityczną indyferentność. Ta większość do niczego się nie zobowiązywała i czeka na dalszą zapłatę za dalsze milczenie. Adaptacja społeczeństwa opiera się na swego rodzaju umowie społecznej, choć zbulwersowałyby ona J. J. Rousseau, państwo zapewnia ludziom dość wysoki standard konsumpcyjny (jak na realia środkowoeuropejskie) i swobodę życia prywatnego, całkowicie zawłaszcza natomiast jego życie publiczne i aspiracje społeczeństwa. Inaczej mówiąc - w tej transakcji obywatel musi dostarczyć za swą adaptację do systemu godziwą zapłatę.

Niebezpieczeństwo dla "normalizatorów" polega na tym, że kiedyś nie będą mieli czym zapłacić. Wtedy da o sobie znać drążący społeczeństwo kompleks, że kupiono je za cenę prawdy, zdrady swoich ideałów i pragnień. I wtedy gniew ten - jak to nieraz w historii bywało - obróci się przeciwko tym, którzy ich korumpowali. Toteż zbliżający się obecnie i do Czechosłowacji kryzys gospodarczy i trudności w uzyskaniu nowych kredytów budzą niepokój ekipy Husaka i, obecnie, wzmagają jej agresywność. "Normalizacja po czesku" została napisana przez polskiego Autora w r. 82.

**GENERAL MOTORS
GM PONTIAC
BUICK**

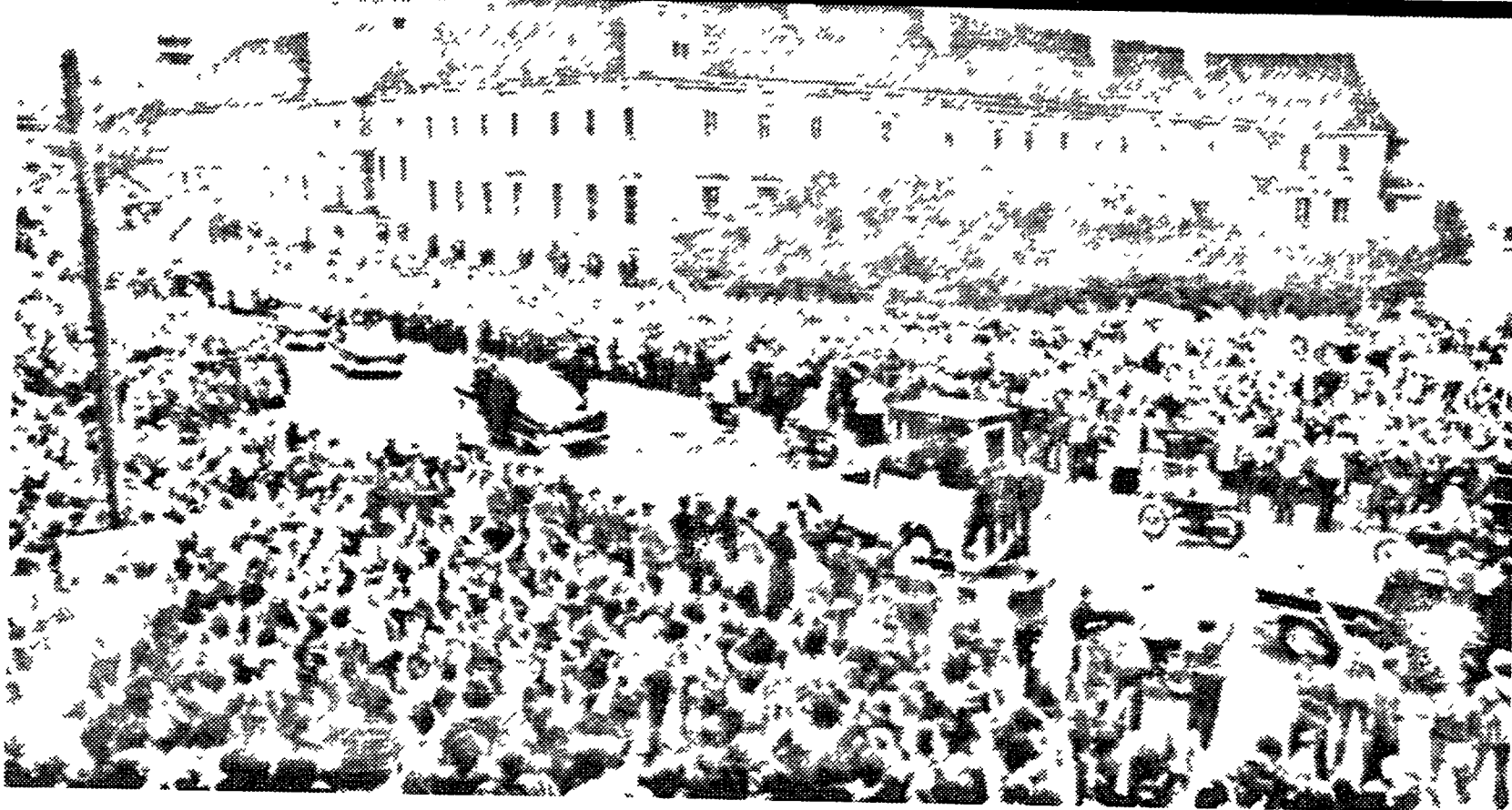
**SZEROKI WYBOR
NOWYCH**

**I UŻYWANYCH SAMOCHODÓW
FACHOWA OBSŁUGA
W JĘZYKU POLSKIM**

12-miesięczny okres gwarancji

JERZY SZOZDA

**OLD MILL PONTIAC-BUICK LTD.
2500 BLOOR ST W, TORONTO, ONT.
TEL 766-2443**

● Wkrótce potem rzecznik rządu Urban ostrzegł Kościół, że miały miejsce próby włączenia aktów politycznych w ceremonie religijne i doprowadzenia do zamieszek ulicznych w Warszawie i Częstochowie. Demonstracje są dziełem "ekstremistów i grup antysocjalistycznych". Zniesienie stanu wojennego może się w związku z tym opóźnić.

● Wczoraj, na Konferencji Episkopatu Polskiego, Papież skrytykował stosowanie przemocy fizycznej wobec młodzieży, stwierdził, że należy ją chronić przed pobiciem. Powiedział, że społeczeństwo musi słyszeć prawdę i że jest to podstawowym warunkiem odnowy społecznej.

W przemówieniu wygłoszonym do biskupów polskich raz jeszcze wystąpił w obronie praw ludu pracującego, przypominając, że nauka Kościoła o pracy ludzkiej zwraca uwagę na konieczność solidarności pomiędzy robotnikami i solidarności z nimi.

Następnie udzielił błogosławieństwa apostołskiemu wiernym, zebranych na Jasnej Górze i wezwał społeczeństwo polskie do pokonania nienawiści i do pojednania i przebaczenia.

Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa miał zostać przyjęty przez Papieża w środę lub czwartek, w Krakowie. Wiadomość o tym podał 19 bm rzecznik Watykanu ks Panciroli.

● Na ulicach wzmocniono patrole policji, na dachach - strzelcy wyborowi, gotowi w każdej chwili do otwarcia ognia.

● W archikatedrze Papież wymienia datę narzucenia stanu wojennego - 13 grudnia 1981 - stwierdza, że Opatrzność oszczędziła zmarłemu Prymasowi Tysiąclecia bolesnych wydarzeń, które się z tą datą łączą. Tłum wiernych odpowiada burzą oklasków. Papież wspomina o uwięzieniu Prymasa Wyszyńskiego przez władze PRL, mówi też był człowiekiem wolnym i uczył nas, swoich rodaków, prawdziwej wolności.

● W Moskwie min spraw zagr Gromyko oświadcza, że Zachód prowadzi w Polsce dywersję, a ZSRR i jego sojusznicy zdecydowali się utrzymać tam panowanie komunistów.

Piątek 17 czerwca

● Spotkanie w Belwederze z gen Jaruzelskim. Jaruzelski jest blady, trzęsą mu się ręce. Nie wymieniając Solidarności z imienia, Papież główny akcent swego przemówienia jej własnie poświęca. Mówi, że konieczna jest reforma społeczna, oparta na porozumieniach społecznych z sierpnia 80. Mocno akcentuje prawa Polaków do bytu narodowego.

Jaruzelski wplótł w swoje przemówienie zawołaną groźbę, mówiąc: Mamy przyjaciół, którzy nie opuszcili nas w potrzebie, gdy wrogie siły spiskowały na szkodę naszego państwa.

● Prywatne spotkanie Jan Paweł II - Jaruzelski, trwa 2 godziny i 20 min - o godzinę dłużej niż przewidywano. Zaraz po spotkaniu rzecznik rządu podał, że Wałęsa otrzyma zezwolenie na spotkanie z Papieżem. Dotychczas władze odmawiały Wałęsie.

● Po południu na stadionie 10-lecia przeszło milion Polaków czeka na Gościa - Pielgrzymka. W homiliu Papież mówi, że ład narodowy wymaga poszanowania podstawowych praw człowieka. Tłum wznosi okrzyki na cześć Papieża, Solidarności i Wałęsy. Wiele transparentów Solidarności. Jest transparent z napisem: **Więźniowie polityczni z Gdanska witają Cię!**

● Policja konfiskuje korespondentom zachodnim filmy.

● Tytuł w zachodnim dzienniku: **Władza PRL całkowicie przyćmiona moralnym autorytetem Papieża.**

● W Tallinie, w Estońskiej SRR, obywatele sowieccy całym tłumem stoją przed sklepem z telewizorami na głównej ulicy, patrzą na wizytę Papieża transmitowaną przez fińską TV.

Sobota 18 czerwca

● Helikopterem do Niepokalanowa, założonego przez św Kolbego. W homiliu w czasie mszy św Papież mówi, że św Maksymilian M Kolbe, który oddał życie za bliźniego, dał nam przykład potrzebny dzisiaj - byśmy mogli otrząsnąć się z więzów cywilizacji śmierci.

● W drodze do Niepokalanowa, na osobiste życzenie Jana Pawła, zmiana oficjalnego programu. Papież zatrzymuje się przed warszawskim pomnikiem Bohaterów Getta, modli się w skupieniu.

● Po południu - na Jasną Górę! Po przybyciu Papież zwrócił się do pielgrzymów ze Szczecina, powiedział, że ich obecność przypomina okres, kiedy polscy robotnicy stanęli we własnej obronie.

● W wieczornym spotkaniu z tłumami młodzieży z całej Polski Papież mówi, że wolność kosztuje - lecz oświadcza, nie pragniemy takiej Polski która by nic nie kosztowała. Mówił o ludzkiej solidarności, która przybrała wyraz opieki nad internowanymi, więzionymi i ich rodzinami. Tłumy skandowały: **Lech Wałęsa, Lech Wałęsa.**

Niedziela 19 czerwca

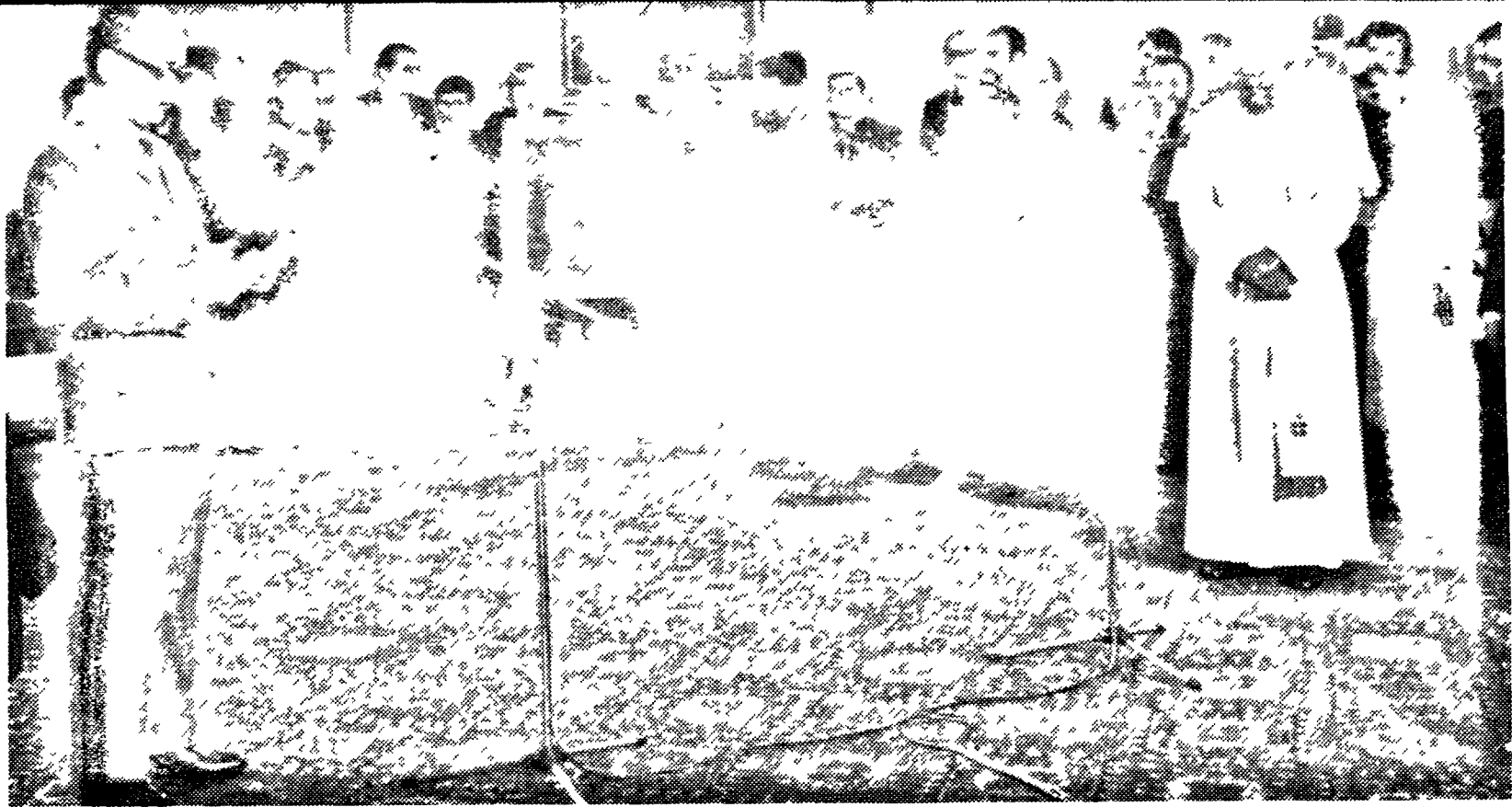
● Jasna Góra - Centralne obchody sześćsetlecia sprowadzenia do Klasztoru Paulinów cudownego obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Znówu milion wiernych na spotkaniu z Papieżem! W homiliu Papież za centralny temat obrał sprawę wolności - powiedział: **ze naród polski ma podstawowe prawo moralne do życia w wolności, jest wtedy wolny, gdy może sam kształtować się zgodnie ze swoją kulturą i tradycją historyczną.** Słowa Ojca Św powszechnie uznane za historyczne.

Poniedziałek 20 czerwca

● W Poznaniu, na Łęgach Debinskiach, Papież po raz pierwszy w czasie tegorocznej pielgrzymki, wymienia z nazwy Solidarność Wiejską, zdelegalizowaną przez władze PRL. Wspomina o robotnikach, którzy zginęli w czerwcu 56 roku w Poznaniu, składa hołd ich pamięci i wyraża życzenie ukłęknięcia u stóp ich pomnika.

W Poznaniu, po uroczystości kilkaset osób ruszyło pochodem w kierunku pomnika robotników poległych w Poznaniu w roku 56. Policja rozproszyła pochód, zatrzymując kilka osób.

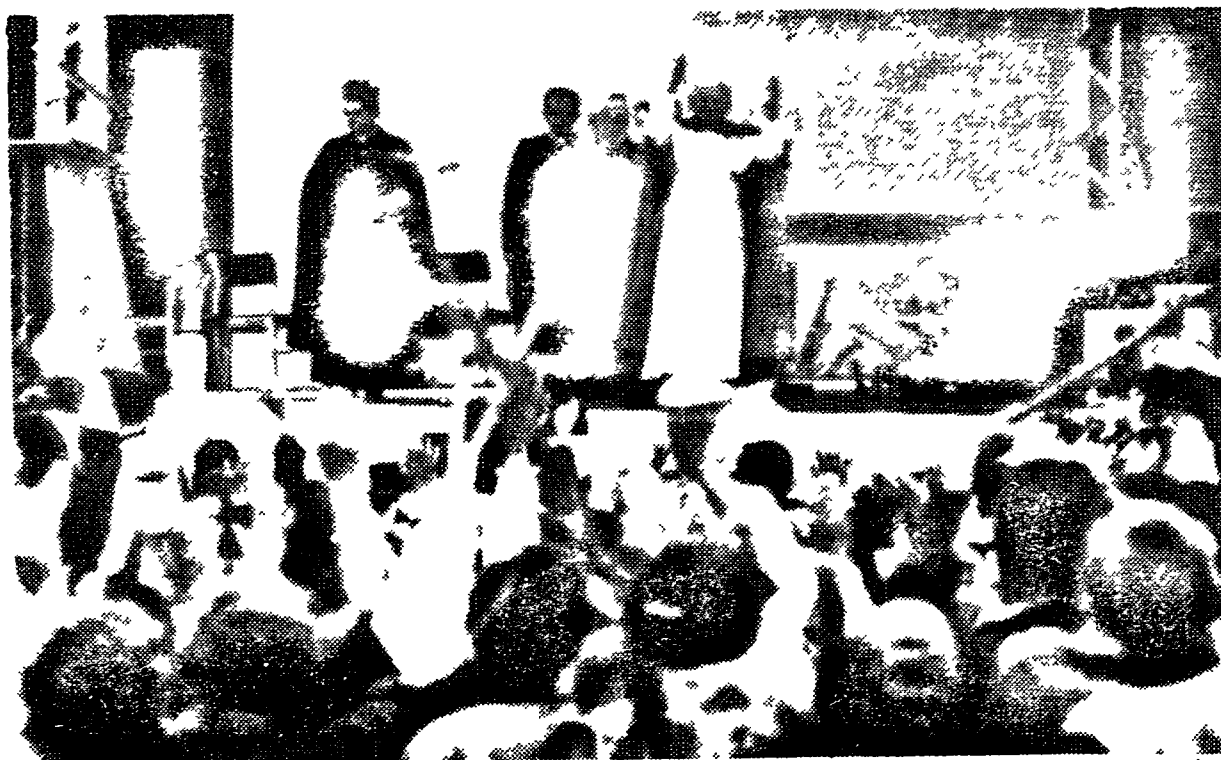
● Po południu - Katowice Przeszło dwa miliony Polaków na lotnisku w Muchowcu Papież poświęca homilię zagadnieniu pracy ludzkiej, opierając swe klarowne rozważania na swej encyklice *Laborem Exercens - O pracy ludzkiej* Praca jest podstawowym powołaniem człowieka na ziemi Godność pracy powinna być uszanowana Obowiązki pracy odpowiadają uprawnienia człowieka na pracy - prawo do sprawiedliwej zapłaty, czyli takiej, która pozwala na utrzymanie rodziny, prawo do wypoczynku, prawo do związków zawodowych "Doświadczenie historyczne wskazuje, że organizacje tego typu są nieodzownym składnikiem życia społecznego, zwłaszcza w nowoczesnych społeczeństwach uprzemysłowionych"

Cały świat śledził wydarzenia w Polsce w 1980 Chodziło w nich przede wszystkim o sam ład moralny, związany z pracą ludzką, a nie tylko o podwyższenie zapłaty za nią

Zadaniem związków jest obrona bytowa ludzi pracy we wszystkich dziedzinach

W Katowicach Papież po raz drugi w czasie pielgrzymki używa słowa Solidarność, w odniesieniu do Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Przypomina, że w 1981, "w czasie audiencji zbiorowej w Watykanie, wobec delegatów Solidarności" także mówił o tym, że związki zawodowe są wykładnikiem walki o sprawiedliwość społeczną, o słuszne uprawnienia ludzi pracy"

Wystąpienie w Katowicach było chyba najbardziej bezpośrednią i najmocniej sformułowaną obroną NSZZ Solidarność Miało miejsce w dzień po tym jak rząd publicznie choć przez omówienie, oskarżył Papieża, że miesza religię z polityką, zagroził przedłużeniem stanu wojennego i oskarżył elementy antysocjalistyczne o prowokowanie zamieszek na ulicach Warszawy i Częstochowy

Wtorek 21 czerwca

Ojciec św zaapelował do narodów polskiego i niemieckiego o pojednanie, mówiąc o roli Kościoła w kształtowaniu stosunków polsko-niemieckich, Ojciec Św przypomniał postać św Jadwigi, którą określił jako łączniczkę między obu narodami i ośrodkową wzajemnego zrozumienia i pojednania

Nawiązał do problemów współczesnej rodziny, określając ją jako podstawową ludzką wspólnotę Winna ona się opierać na miłości i zaufaniu, które muszą też panować w sferze społecznej Zaufanie opiera się na prawdzie, a od zaufania zależy przyszłość ojczyzny Należy więc je odbudować

Szeroki krąg zaufania społecznego jest podstawowym wymiarem etycznym Trzy jego fundamentalne elementy to **prawda, zaufanie i wspólnota**

Papież wspominał o solidarności jako poczuciu wspólnego dobra Powiedział, że popiera dążenia ludzi do sprawiedliwości i pragnie bronić ich przed krzywdzącymi zarzutami i pomówieniami Podkreślił, że wielu ludzi w Polsce łaknie sprawiedliwości Do nich należeć będzie zwycięstwo Papież oddał hołd pamięci wszystkich, którzy polegali na Ziemi Dolnośląskiej w czasie II wojny światowej i w ostatnich wydarzeniach

Podczas homilii tłumnie powiewano transparentami Solidarności i wznoszono okrzyki **SOLIDARNOŚĆ ŻYJE** i **SOLIDARNOŚĆ JEST Z CHRYSYTEM** Niektóre doniesienia podają, że duży transparent Solidarności umieszczony był w pierwszym rzędzie, bezpośrednio przed ołtarzem

Po zakończeniu mszy na wrocławskim hipodromie policja rozproszyła grupę manifestantów, którzy wznosząc okrzyki usiłowali przedostać się do centrum miasta

Na Śląsku Opolskim

W poniedziałek 20 czerwca po południu Ojciec Św uczestniczył w uroczystych nieszporach na *Górze Opolskiej* Nieszpory odbyły się na placu przyległym do sanktuarium św Anny Słowa Papieża spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem, i niemiłymi okrzykami tłumów na Jego cześć Wielokrotnie odśpiewano *Sto lat*

Jan Paweł II w homilii swej powiedział, że w tegorocznej pielgrzymce, związanej z jubileuszem obrazu Matki Bożej na Jasnej Górze, przybył na Śląsk Opolski, którego księżę z dynastii piastowskiej, Władysław II, był fundatorem Cudownego Obrazu na Jasnej Górze Papież przypomniał, że Śląsk Opolski udzielił też bezpiecznego schronienia obrazowi Matki Boskiej Częstochowskiej w czasie napaści szwedzkiej, wskazał też, że region ten nasycony jest znakami świętości, ponieważ stąd pochodzi szereg polskich świętych i błogosławionych

Mówił też o ofierze życia, jaką ponieśli ci, którzy bronili góry św Anny, walcząc o polskość Śląska Podkreślił religijną i historyczną rolę góry św Anny w życiu tej ziemi Zaapelował w końcu do Ślązaków, by trwali w wierności wierze i dziedzictwu Ziemi Śląskiej

Następnie Ojciec Św dokonał koronacji cudownego obrazu Matki Boskiej Opolskiej

Dzwon Zygmunta wita w Krakowie Ojca Św.

W Krakowie, wtorek 21 czerwca Z ziemi Śląskiej Jan Paweł II, na pokładzie smigłowca, odleciał do Krakowa Po czteroletniej nieobecności, w królewskim, jagiellońskim grodzie, po czterech dramatycznych latach, pielgrzym stęskniony, znowu dostrzega wieże kościoła Mariackiego, kaplicę zygmuntofską na Wawelu i znowu znajome dzwony witają go odswieżającym koncertem Dudni Zygmunt, co chmury rozprasza, huczy Florian na Kleparzu, bije też Zygmunt na wieżycy mariackiej

Mieszkańcy Krakowa zgotowali Papieżowi wczoraj wieczorem wruszające powitanie Jan Paweł II jechał na przednim miejscu autokaru, w asyście dostojników Kościoła Na ulicach tysiące osób wznosiło okrzyki **NIECH ŻYJE PAPIEŻ!** Spiewało tradycyjne już **STO LAT**

W środę 22 czerwca na Błoniach Krakowskich Ojciec Św celebrować miał nabożeństwo beatyfikacyjne Ojca Rafała Kalinowskiego Od poprzedniego dnia zbierali się tam wierni, którzy zamierzali spędzić noc pod gołym niebem, w oczekiwaniu na przybycie Papieża W porannych uroczystościach na Błoniach Krakowskich spodziewany jest udział ponad miliona Polaków

Jak powstały polskie homilie

Rozeszła się wiadomość, że Papież, trzeciego dnia pobytu w ojczyźnie, gdy po hymnach, piosnach i wiewatach, znalazł się w swym najbliższym otoczeniu, pelen był skupienia, powagi i rozmodlenia Tę pielgrzymkę, tak trudną i potrzebną, przeżywa nader głęboko Nie jest tajemnicą, że homilie dla rodaków pisał w swej prywatnej, watykańskiej kaplicy, przed wizerunkiem Ukrzyżowanego, przy kłęczniku

PRAWO DO ZIEMI

Jan Paweł II, w homiliu wygłoszonej w Poznaniu na Łęgach Dębińskich, mówił o rolnikach polskich i stwierdził, że więzi łączące człowieka z ziemią są podstawą, na której oparte jest każde społeczeństwo. Wymienił z nazwy Solidarność Wiejską, zdelegalizowaną wraz z wszystkimi innymi związkami przez władze PRL.

Powiedział też, że chce przypomnieć to, co śp. pamięci prymas Polski, kardynał Stefan Wyszyński, powiedział przedstawicielom Solidarności w kwietniu 1981 roku: że najsilniejsze wichry nie zwięją trawy o silnych korzeniach w glebie, ale gdy ziemia staje się pustynią, można ją łatwo zawojować.

Papież podkreślił wielką moralną i społeczną siłę wsi polskiej i przypomniał, że podstawowe prawa związane są z posiadaniem ziemi.

Homilię wygłosił podczas uroczystej mszy św., dokonując zarazem beatyfikacji matki Urszuli Ledóchowskiej. Matka Urszula była założycielką siostr Urszulanek Serca Jezusa Konającego.

Papież przypomniał, że Poznań jest siedzibą pierwszego biskupstwa polskiego i wyraził radość, że mógł przybyć tutaj Kościół na Ziemi Piastowskiej, powiedział, związał się z Rzymem nie tylko jako Stolicą Piotrową, lecz także jako ośrodkiem kultury zachodniej. Stąd też kultura polska ma charakter zachodnio-europejski.

Przemawiając na tej prastarej polskiej ziemi, Jan Paweł II przypomniał m.in., że w 19 wieku starano się wykończyć polskość na Ziemi Wielkopolskiej.

Ojciec Św. wspominał też o robotnikach, którzy zginęli w czerwcu 56 roku w Poznaniu i złożył hołd ich pamięci. Wyraził życzenie ukłęknięcia u stóp pomnika wzniesionego w 81 roku ku czci poległych robotników.

Po odwiedzeniu archikatedry poznańskiej, po południu Ojciec Św. odleciał do Katowic. Późnym popołudniem, przed cudownym obrazem NMP Piekarskiej, wziął udział w uroczystym nabożeństwie maryjnym i wygłosił kazanie (Tekst drukujemy w całości na str. 6 dziś, w Echu Tygodnia). Przeszło dwa miliony przybyło, by wysłuchać Papieża w Katowicach.

PAŁKI WE WROCŁAWIU

"GESTAPO"

Korespondenci zachodni podali, że we Wrocławiu oddziały ZOMO rozproszyły demonstrację zwolenników Solidarności, zorganizowaną w pobliżu biura prasowego Grupa, w której przeważała młodzież, podjęła demonstrację na kilka godzin przed uroczystym nabożeństwem cele-

browanym przez Ojca Św. na wrocławskim hipodromie. Mieszkańcy osiedla, po którym rozbiegli się uczestnicy demonstracji, wznosili okrzyki Gestapo, na gonących z pałkami zomowców.

WAŁĘSA SZYKOWAŁ SIĘ

DO SPOTKANIA Z PAPIEŻEM

Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa ma udać się do Krakowa, by w czwartek 23 czerwca spotkać się z Papieżem. Rodzina Wałęsy i jego przyjaciele oświadczyli dziennikarzom, że Wałęsa otrzymał od dyrekcji Stoczni Gdanskiej trzydniowy urlop okolicznościowy, aby mógł pojechać na spotkanie. Sam Wałęsa nie udzielił w tej sprawie żadnych wyjaśnień. Powiedział tylko, że jest bardzo zajęty omawianiem szczegółów spotkania, z przedstawicielami władz kościelnych. Do piątku 17 czerwca władze odmawiały zgody na spotkanie.

BEZSILNOŚĆ?

Na zakończenie niedzielnego nabożeństwa jubileuszowego Papież zwrócił się do tłumów, by rozeszły się w pokoju, rozmyślając nad słowami Apelu Jasnogórskiego. Powiedział, iż ufa, że "nikt nie zakłóci naszej kontemplacji".

Lecz Urban, w zwołanej wkrótce potem, tego samego dnia, konferencji prasowej oskarżył ekstremistów i siły antysocjalistyczne o prowokowanie zamieszek ulicznych i demonstracji politycznych.

W niedzielę wieczór nie było żadnych zakłóceń. Nieformalne pochody, głównie w Warszawie i Częstochowie, rozeszły się spokojnie, bez interwencji policyjnej.

Nikt nie miał wątpliwości, że ostrzeżenie rządu było odpowiedzią na otwarte wystąpienia Ojca Świętego.

Papież nie zmienił tonu i treści swych słów. Już następnego dnia powrócił w swych publicznych wystąpieniach do tematu, danych od Boga praw człowieka - z uwzględnieniem praw ludzkich w Polsce stanu wojennego.

WŁADZA OSTRZEGA

W niedzielę 19 czerwca rząd pospiesznie ostrzegł Kościół przed przybieraniem roli politycznej. Zaraz po mszy pod gołym niebem, którą Papież celebrował na Jasnej Gorze i w czasie której powiedział, że naród polski ma podstawowe moralne prawo do życia w wolności, rzecznik rządu Urban zwołał na prędko konferencję prasową. Urban powiedział, że rząd liczy na to, że Kościół będzie się stosował do uzgodnień, przyjętych dla papieskiej wizyty. Szczegóły tych uzgodnień nie są znane, lecz przyjmuje się, że podkreślały one religijny charakter wizyty.

Zródła kościelne poinformowały, że ich zdaniem, wcześniej już rząd prywatnie przekazał Ojcu Świętemu ostrzeżenie.

Wystąpienie Urbana było pierwszym objawem rozdrażnienia rządu z powodu tego, co przyniosła pielgrzymka Papieża. Papież, w homiliach i przemówieniach, z naciskiem mówił o rzeczach, które w sposób oczywisty odnoszą się do stanu wojennego.

Urban zagroził w imieniu rządu powtórzenie się tych wydarzeń może wpłynąć na kroki władz, zmierzające do podjęcia środków prawnych, przywracających Polsce w pełni normalną sytuację. Innymi słowami - zagroził, że **zmniejszenie stanu wojennego może się opóźnić na skutek wystąpienia papieskich.** Powiedział, że miały miejsce próby włączenia aktów politycznych w ceremonie religijne i doprowadzenia do zamieszek ulicznych w Warszawie i Częstochowie. Oskarżył też zachodnią prasę o przesadne informowanie o politycznych demonstracjach, które są dziełem "ekstremistów i grup antysocjalistycznych".

Powiedział, że obecność Papieża jest osiągnięciem dla Kościoła i dla państwa i że decyzja Papieża, by spotkać się z premierem i funkcjonariuszami partyjnymi rzuca pozytywne światło na ustroj.

"SOLIDARNOŚĆ"

Korespondent *New York Times'a*, obecny w Częstochowie w sobotę 18 i niedzielę 19 czerwca, podkreśla, że delegacje i pielgrzymi, którzy przez całe dni napływali do Częstochowy, przynieśli wiele chorągwi i transparentów Solidarności.

Papież, w białej komży i złotym ornamencie, miał na sobie czerwoną stulę z wyhaftowanym orłem - w koronie.

W tłumie tu i ówdzie widac było czerwone flagi z orłami w koronie. W wielu hasłach na transparentach widniało zakazane słowo SOLIDARNOŚĆ.

Delegacja Polaków z USA nosiła transparent z napisem **NOWY JORK KOCHA OJCA ŚWIĘTEGO**.

Zjawił się Pan

*Między niebem nadziei
a ziemią bez nazwy
jedyna aleja to droga krzyżowa
Pan spojrzął przychylnie
dłoni unosił na pokój
a tłum wszechpotężniał aby ujrzeć Boga*

*Ziemia oczy zamknęła
by nie widzieć dzieła
by się ze swą klęską pogodzić po cichu
Pan rozdał wiarę i trochę miłości
powietrze zadrżało
tłum krzyczał bez krzyku*

*Opaśli tytani nadziei na kolanach
ból i przemoc zesłane w nieskonczoność świata
Pan unosił dłoń jasną
zamulki giganci
od krzyku zwycięzców obumarła krata*

16 VI 1983

Magdalena Czyżycka

"Byliśmy zdumieni

tym, co powiedział"

W Poznaniu, w poniedziałek 20 czerwca, korespondent *New York Times'a* rozmawiał z członkami delegacji pielgrzymiej z Gdanska. Delegacja nosiła napis ze słowami **Gdansk**, wypisany charakterystycznymi literami, które cały świat rozpoznaje jako litery słowa SOLIDARNOŚĆ. Kilka wypowiedzi: "Papież całkowicie spełnił swoje zadanie. Przybył - i uczynił dobro" - "Byliśmy wszyscy zdumieni tym, co powiedział. On mówił tak, że tylko my, naród, możemy go zrozumieć. Jest bardzo odważny".

Parafianie z Gdanska, od św. Stanisława, wynajęli specjalny pociąg wycieczkowy, by przybyć do Poznania. Było ich 760 - wiernych z parafii św. Stanisława Kostki. Opowiedzieli, że szczególnie ucieszyło ich spotkanie Papieża z Jaruzelskim, transmitowane na żywo przez polską telewizję. Byli wszyscy pod wrażeniem zachowania się Ojca Świętego, które uznali za znakomite.

W czasie ceremonii poznańskiej przedstawiono Papieżowi grupę byłych chorych, którzy w cudowny sposób mieli zostać uzdrowieni za wstawnictwem Matki Urszuli u Najświętszej Marii Panny.

W tłumie wiele osób miało okrągłe, niebieskie odznaki ze stylizowanym obrazem Czarnej Madonny z Częstochowy. Oryginał tego wizerunku, namalowany przez miejscowego artystę, został poświęcony w kościele Dominikanów w Poznaniu w dniu 13 grudnia 1981 i znany jest jako obraz Madonny Stanu Wojennego.

Parafianie św. Stanisława z Gdanska powiedzieli dziennikarzowi, że wierzą w cudowną interwencję Matki Boskiej. Potężnie zbudowany młody człowiek oświadczył: **Matka Boska nam pomoże. Na następnej wizycie Papież odwiedzi nas w Gdańsku - w wolnej Polsce.**

Z "Tygodnika Powszechnego", nr 22, 29 05 1983

Spadek Eksportu

Z prasy: **Eksport polskich towarów przemysłowych do krajów strefy dolarowej w ciągu 4 miesięcy br. był o jedną czwartą mniejszy niż w tym samym okresie roku ubiegłego.** Należy przy tym pamiętać, że pierwsze miesiące zeszłego 1982 roku charakteryzowały się dramatycznym załamaniem się handlu z państwami zachodnimi. Jedną z przyczyn tego groźnego stanu rzeczy jest wciąż pogarszająca się jakość naszych wyrobów.

Kariera

Reżyser **Poreba stanął na czele Rady Krajowej Zjednoczenia Patriotycznego "Grunwald"**.

Pogróżki

Redaktor **Misiorny ostrzega w "Trybunie Ludu" przed podpisywaniem przez pisarzy polskich umów na wydania ich książek na Zachodzie.**

Z "Tygodnika Powszechnego" nr 23, 5 06 1983

Dyscyplina w MSW

Minister Spraw Wewnętrznych gen. **Czesław Kiszczak** stwierdził, że w zeszłym roku organa prokuratorskie wszczęły 536 dochodzeń przeciwko funkcjonariuszom MO i SB. Z tego 96 spraw za przestępstwa z chęci zysku, 124 - za przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, 158 - za przestępstwa drogowe, 31 - za utratę mienia lub nieuzasadnione użycie broni oraz 127 spraw za inne przestępstwa. W wyniku rozpraw 105 funkcjonariuszy skazanych zostało na kary bezwzględnej pozbawienia wolności, 97 otrzymało wyroki z zawieszeniem, a 207 wydano lub zwolniono ze służby.

Znowu stonka

W Polsce inwazja stonki ziemniaczanej. Ponieważ brakuje środków chemicznych do zwalczania stonki, tu i ówdzie wracamy do starodawnych metod z lat pięćdziesiątych - ręcznego wyłapywania stonki.

Nagroda dla Stefana Kisielewskiego

Fundacja "Max-Schmidheing-Stiftung" w St Gallen w Szwajcarii przyznała doroczną nagrodę Stefanowi Kisielewskiemu w uznaniu etycznych i filozoficznych wartości jego publicystyki. Wśród poprzednich laureatów nagrody znajdują się m.in. znany filozof pani Jeanne Hensch i Przewodniczący Komisji Wspólnego Rynku Gaston Thoru.

1992 Yonge St Suite 301
tel (416) 485-8267

ogłasza zapisy na intensywny kurs

"PROGRAMOWANIE W JĘZYKU PL/1 NA KOMPUTERZE IBM S/370"

Program kursu przewiduje następujące zagadnienia

- 1 Wstępny opis maszyny IBM serii 370
- 2 Opis języka Sterowania (JCL)
- 3 Organizacja zbiorów danych
- 4 Nauka programowania w języku PL/1

Zajęcia odbywają się przez 4 tygodnie, dwa razy w tygodniu - w poniedziałki i czwartki (grupa A) lub we wtorki i piątki (grupa B) w godzinach 18 30 - 22 00

Wykłady prowadzone są w językach polskim i angielskim. Foczątek zajęć przewidziany jest na 20 czerwca br. Pełny koszt kursu, pokrywający podręczniki i materiały szkoleniowe wynosi \$355 -

Zapisy prowadzone są przez sekretariat firmy

Osoby zainteresowane proszone są o zgłaszanie się osobiście lub telefonicznie od poniedziałku do piątku w godzinach 9 00 - 18 00

Ilość miejsc ograniczona

DECORA ART STUDIO

2340 Dundas St. W., Toronto M6P 4A0

Tel. 531-7651

Duża wyprzedaż obrazów olejnych, nowoczesnych plakatów po cenach hurtowych
Duże obrazy olejne "SOFA SIZE" \$59.00
Plakaty oprawione od \$39 00

Oprawiamy obrazy - zdjęcia - wyszywanki - dyplomy - ceny hurtowe

Codziennie od 10 AM do 7 PM

NYSA

Wiersz internowanego

BO JESZCZE NIE ZGINĘŁAS

W pamięci mam Radom
Pamiętam dobrze krwią broczący Gdańsk
I będę spiewać
Spoza murów spoza więzien bram
Nawet w czasie zwątpienia
Godności nikt już nie odbierze nam
Naszej godności
Nikt już nie odbierze nam

Bo jeszcze nie zginęłaś,
Dopóki my żyjemy
To coż ze znowu bal
U senatora trwa
Ty serca nam napelniasz
Otuchą i nadzieją
To nic że nadszedł dla nas
Taki pogardy czas!

Zabrani cichaczem
Wtrąceni do więziennych zimnych cel,
Górnicy Katowic
Stoczniovcy Gdynscy tak łączymy się
Nie zniszczą nadziei
Godności zdeptać też nie uda się
Naszej godności
Zdeptać też nie uda się
Bo jeszcze

Te kwiaty spod bramy
Które ciężko miazdzył but i czołg
Płacz dzieci i nękanych
I samotność naszych matek żon
Lecz przyjdzie czas radości
Ty twoją godność ocal na ten dzień

Mel A J
Tekst MAREK

(linoryt) Druk - maj 1982, ZK Nysa c 347

Tryptyk dla Ojca Świętego (linoryt) wykonany przez internowanych w ZK Nysa, maj 1982 r. III oddział

Jarosław Świątek

Jacek Pilichowski
działacz KOR u
Nysa

Adam Skowroński
Nysa

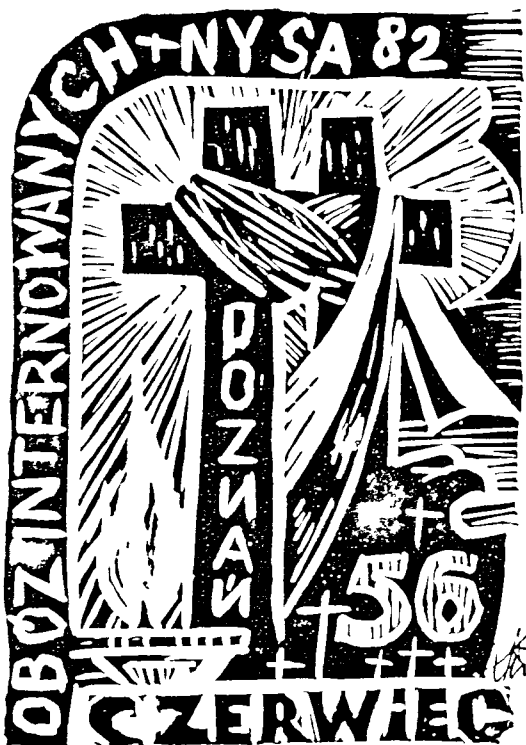
SOLIDARNOŚĆ

- jest to imię jedności i wspólnoty, w której odnajdujemy się wzajemnie dla siebie, w której pragniemy wyrazić jakość naszego bycia we wspólnocie narodu

- Pani Jasnogórska, weź w swoją macierzyńską opiekę tę nazwę Solidarności i tę głęboką, trudną treść jaką sobie w niej zadali Polacy lat osiemdziesiątych, a która teraz przechodzi przez bolesne oczyszczenie

24 lutego 1982 r. Rzym

Jan Paweł II

PAPIEŻ PRYWATNIE

Zdjęcia te są wykonane przez ekipę "PM" tuż przed wyjazdem do Polski

1

Jest 8 rano Ojciec Sw je śniadanie razem z kilkoma osobami, które miały przywilej asystować Mu przy Mszy Sw. Śniadanie składa się z herbaty lub kawy, brioszków, chleba, masła i konfitury.

W przeciwieństwie do papieża Piusa XII, który zawsze jadł sam - Karol Wojtyła prowadzi tzw "otwarty stół".

Liczni goście mieli okazję jesc z Nim 1 lub 2 śniadanie. Posiłek wieczorny Papież rezerwuje, o ile to możliwe, dla najbliższych współpracowników lub polskich przyjaciół. Stale włączony jest odbiornik telewizyjny bez "fonu", chyba że Papież prosi o włączenie dźwięku. W ten sposób śledził On wszystkie wydarzenia w Polsce.

Jeden z najbliższych opowiada, że kiedy Papież zobaczył swój portret na bramie stoczni gdańskiej, w czasie manifestacji, Ojciec Sw nie mógł powstrzymać swego wzruszenia.

Sam się przygotowuje, modli i medytuje przed każdą audiencją. Długi dzień pracy zaczyna się o 11-ej. Papież przywiązuje specjalną uwagę do regularnych spotkań z Episkopatami wszystkich krajów świata. Sprawozdania ze stanu diecezji składane są co 5 lat w czasie wizyty "at limina apostolorum" ("u grobowca apostołów").

Liczba audiencji prywatnych wynosi 450-500 rocznie. Każdy wizytujący ma swoje "dossier", które Papież studiuje przed audiencją. Stąd zdumienie gości, zaskoczonych trafnością pytań Papieża.

2

Papież przygotowuje się do medytacji w towarzystwie swego wiernego Sekretarza mgr Stanisława Dziwisza.

3 4

Papież modli się długo, klęcząc przed głównym ołtarzem. Zdarza się, że przynosi ze sobą najbardziej trudne "dossier", żeby myśleć o nich w obecności Boga.

5 6

Rozniąc się od swoich poprzedników Jan Paweł II rzadko udaje się do ogrodów Watykanu. Tu jednak obiektyw "uchwylił" Go w chwili samotnego spaceru.

Kiedy Papież potrzebuje prawdziwego odpoczynku - woli udać się do Castel Gandolfo.

7

Czuwa do pozna i często sypia w swoim gabinecie. Po obiedzie Jan Paweł II wraca do swego biura, gdzie

studiuje dokumenty dostarczone przez Sekretariat Stanu i inne ministerstwa Watykanu. Wszystkie dokumenty oficjalne, nawet te które nie wymagają podpisu papieskiego, są przez Niego czytane przed publikacją.

Po korespondencji urzędowej Papież załatwia osobistą korespondencję, czyta prasę i jak Mu zostaje trochę czasu - czyta książki. Według Jego bliskich - możliwości pracy Papieża są nieograniczone. Chwyta od razu istotę rzeczy. Obok stołu, przy którym pracuje stoi łozko.

10

Zdjęcie unikalne robione w pokoju, z którego Papież, za chwile, pobłogosławi, jak w każdą niedzielę, tłumy wiernych zebranych na placu Sw Piotra. Będzie mówił do mikrofonu zmontowanego przed kulochronną szybą ochraniającą postać Papieża. Wypowie kilka słów po włosku i w innych językach i zawsze, dłużej, po polsku. Czasami korzysta z tej okazji, żeby powiedzieć coś o swych najbliższych planach np. ze 15 sierpnia 1983 r. uda się na pielgrzymkę do Lourdes.

CZYTELNIK

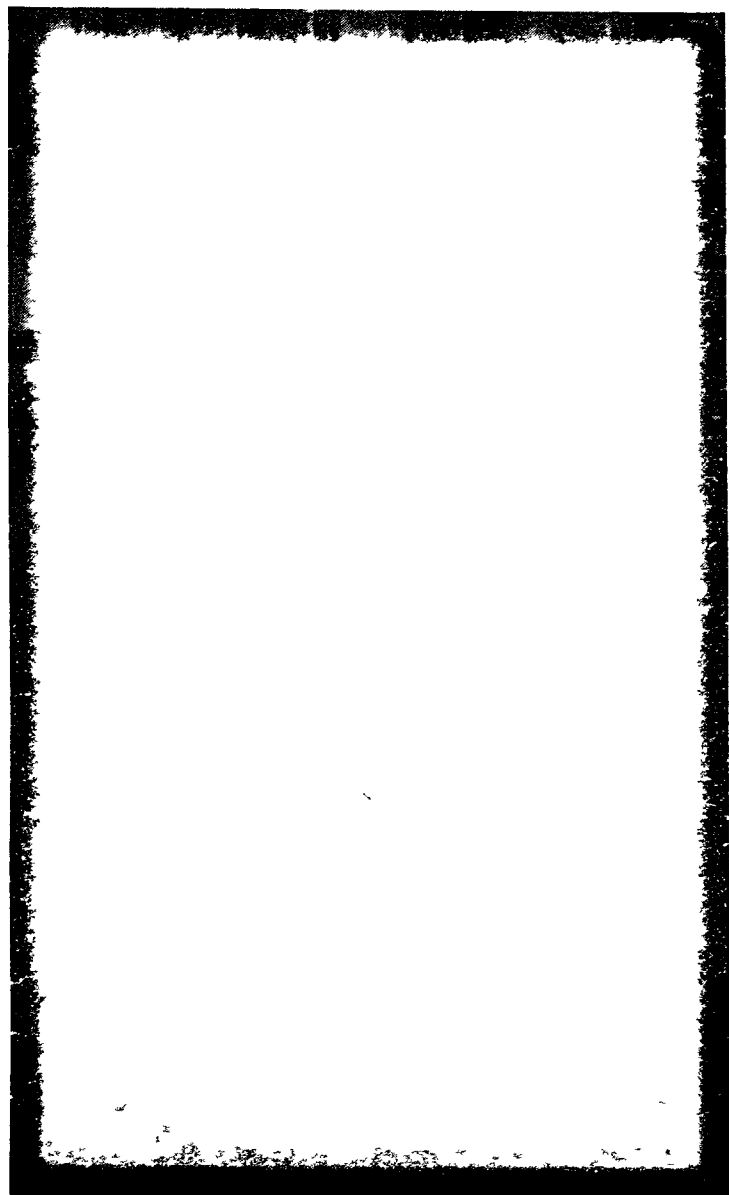
Nowe fotografie Papieża:

Nikt nigdy nie sfotografował Papieża w takich chwilach

Ojciec Sw wchodzi do konfesjonatu

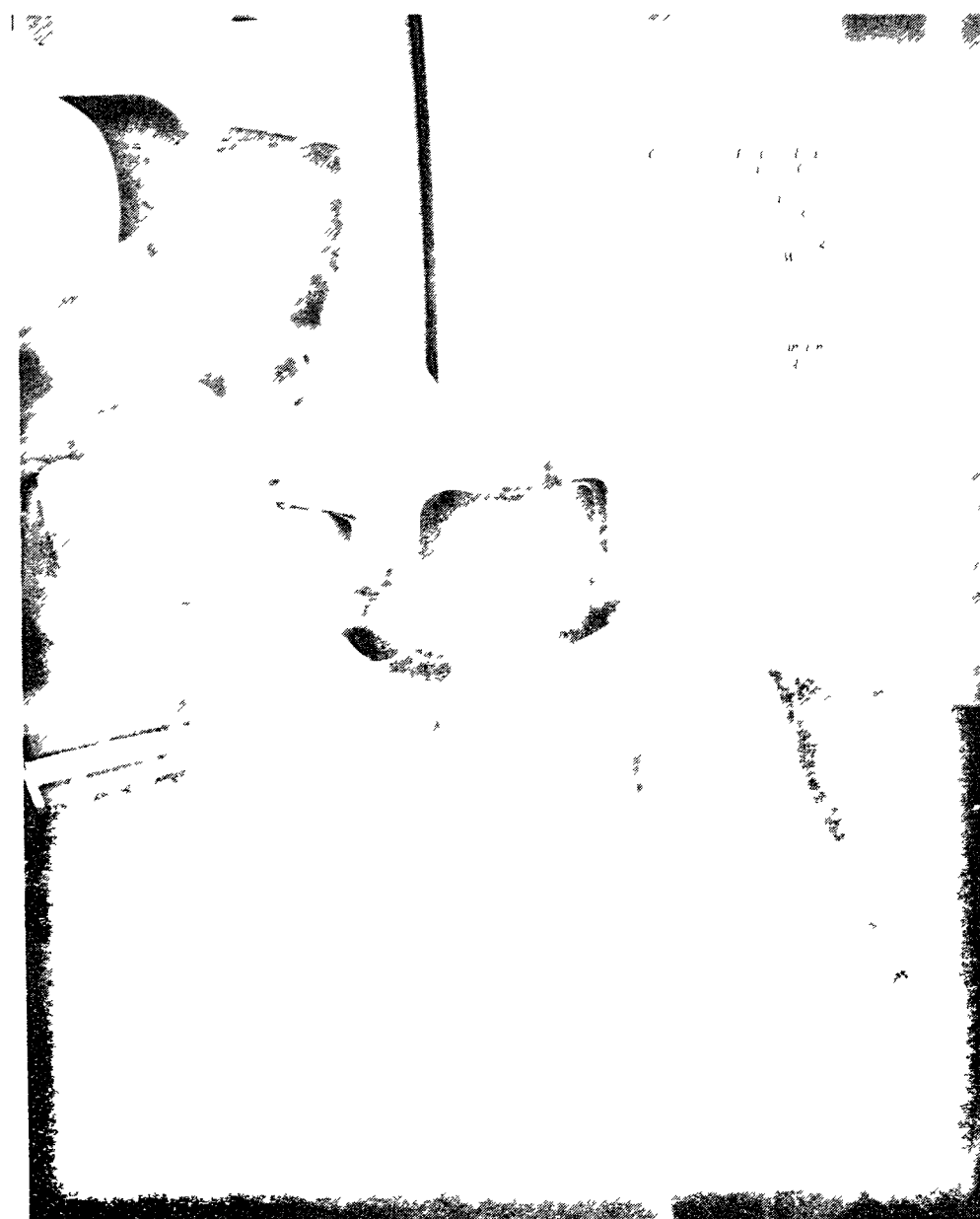
Oto fotografia, która po raz pierwszy pokazuje Papieża jako spowiednika.

Trzy lata temu, podczas Wielkiego Tygodnia, Papież nie mówiąc nikomu, po raz pierwszy zasiadł w konfesjonale sw Piotra, by jak zwykły spowiednik wysłuchać spowiadającego się. I jak zwykły ksiądz - rozgrzeszać. Od tego czasu robi to co roku.

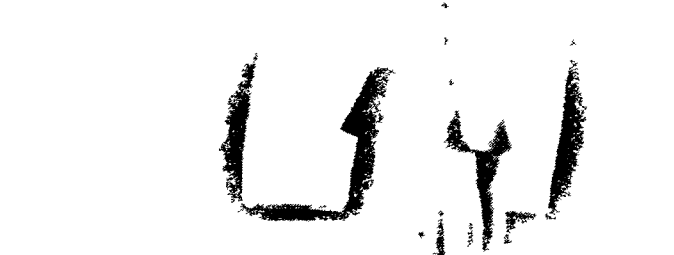
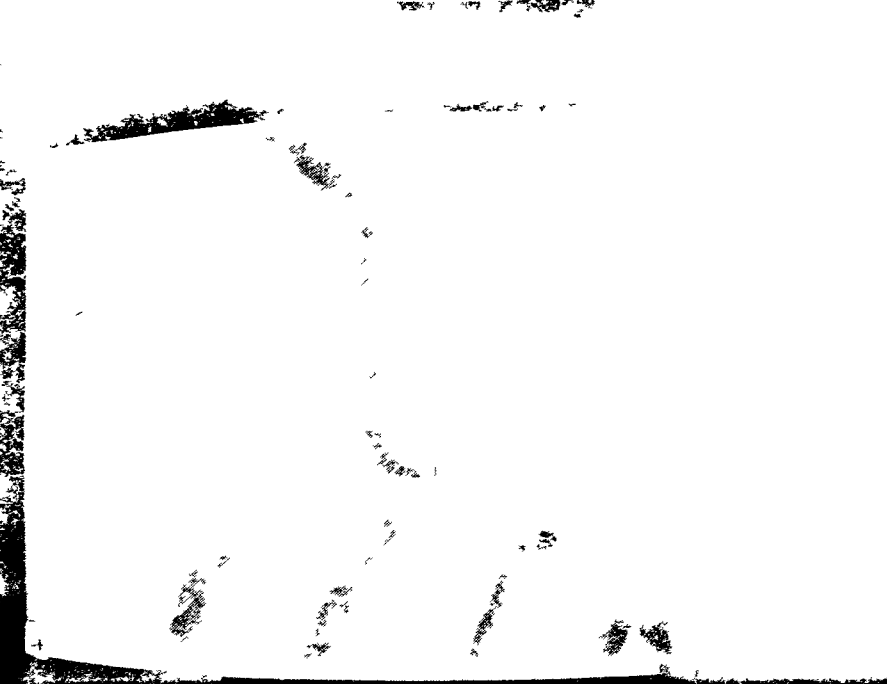
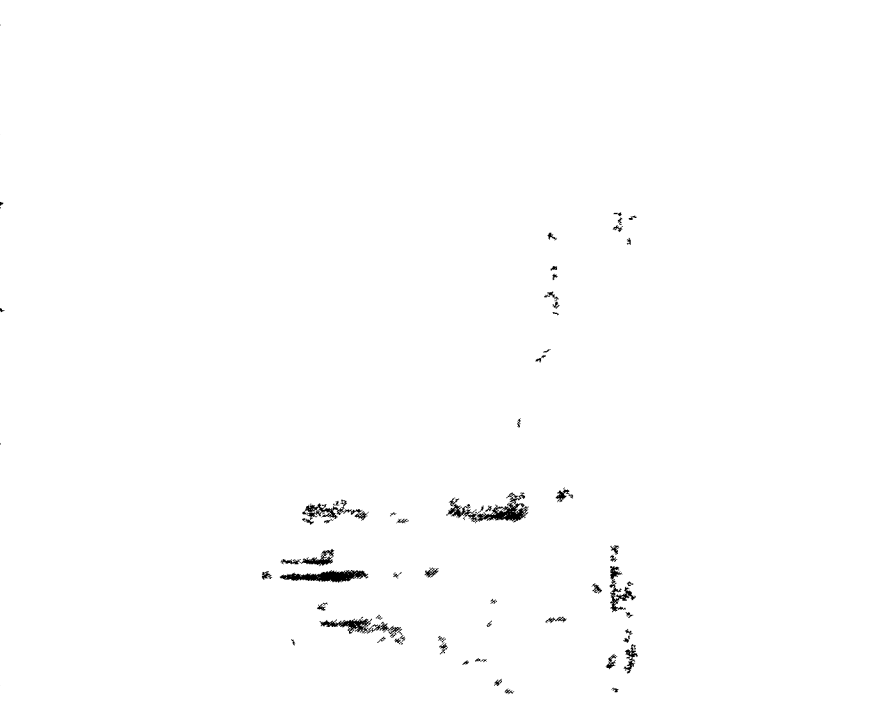
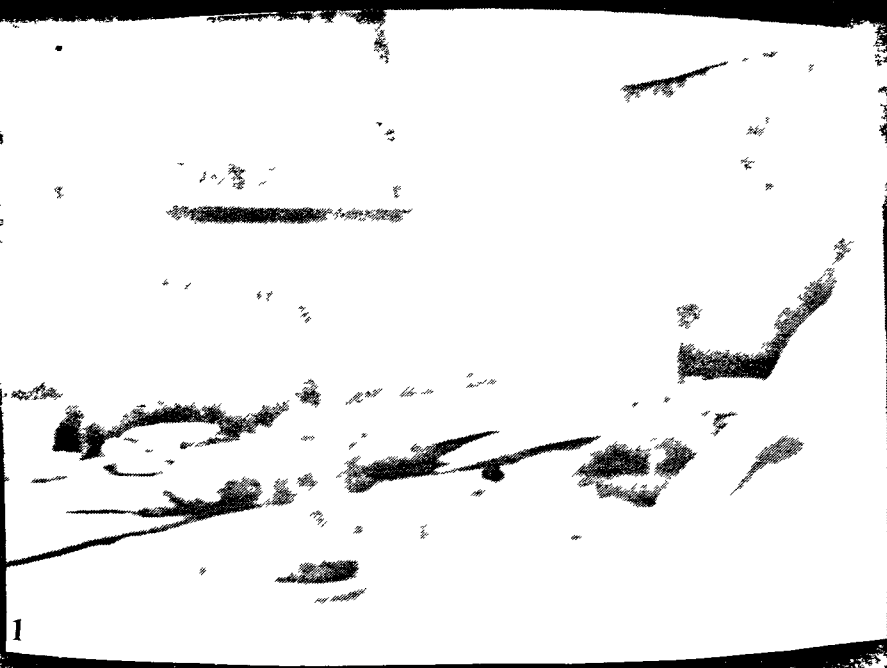

- w milczeniu kabiny lotniczej
- w kościele Sw Piotra, kiedy, jak zwykły kapłan, spowiada wiernych

fotografował Gianni Giansanti

Jak Papież spędza długie godziny w samolocie? To zdjęcie zrobione jest w saloniku prywatnym DC-10, w którym Jan Paweł II pielgrzymuje po świecie. Papież albo czyta, jak w tym przypadku, rozdziały biblij, albo medytuje nad codziennymi słowami brewiarza. Tak jak gdyby znajdował się w swoim gabinecie w Watykanie, a nie dziesiątki tysięcy metrów nad ziemią.

PRAWO ITY §

Jeszcze

o odszkodowaniach

Mecenas January

Zaczęliśmy ostatnio serię kilku tekstów o dziedziczeniu prawa cywilnego zajmującej się odszkodowaniami za doznane przez innych krzywdy i szkody. Podkreśliśmy że niektóre z tych szkód należą do kategorii przestępstw kryminalnych - np. obraza czynna, inne zaś przestępstwami kryminalnymi nie są, lecz stanowią podstawę do wniesienia do sądu sprawy o odszkodowanie - np. szkody spowodowane przez nieumyślne zaniedbanie.

Zwierzęta domowe

Należą tu też szkody wyrządzone przez posiadane przez nas zwierzęta domowe. Sąd najprawdopodobniej nałoży odpowiednie odszkodowanie na właściciela ukochanego psiska, które ugryzło przechodnia w

tydkę mimo zapewnien właściciela, że jest to najłagodniejsze stworzenie na świecie. W bezpiecznym pomieszczeniu muszą być trzymane psy o których wiadomo, że są niebezpieczne - np. owczarki alzackie, specjalnie szkolone do obrony przed złodziejami i napastnikami.

Odpowiedzialność producenta

Osobny rozdział to odpowiedzialność producenta za szkody spowodowane przez niedbale wykonany produkt. Na przykład - producent, który wypuścił na rynek samochód o niesprawnych hamulcach może zostać pociągnięty do odpowiedzialności za wszelkie straty i szkody spowodowane w wypadku, kiedy hamulce te zawiodły. Można tu przytoczyć niezliczoną masę

przykładów - w których obowiązuje ta sama zasada.

Znajduje się na rynku specjalna kategoria produktów, które są potencjalnie niebezpieczne. Na przykład - puszki aerosolowe, z których pod ciśnieniem rozpyła się najrozmaitsze ciecz, od lakieru do włosów po spienione mydło do golenia.

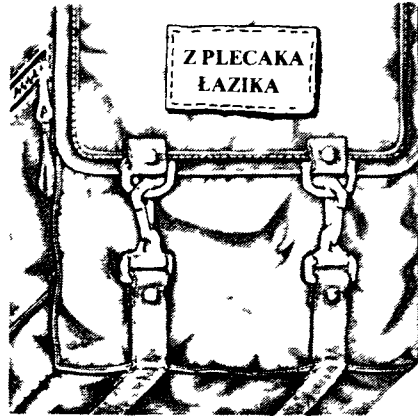
Pojemniki te mają skłonność do eksplozji w wysokiej temperaturze. Prawo wymaga, by producent ostrzegł o tym nabywców. Zaniedbanie tego może prowadzić do sprawy sądowej o odszkodowanie - w wypadku szkód spowodowanych przez niebezpieczny produkt.

W kolejnym odcinku zajmiemy się rodzajami odszkodowań przyznawanymi przez sądy.

Posuwamy się na wschód Kanady. Jesteśmy na terenach gdzie nasza gazeta czytana jest już na dobre, a zawartość plecaka Łazika staje się dostępniejsza dla polonijnego śmiertelnika.

Jeżeli mieszkamy w Calgary, mamy zaledwie 130 km autostradą transkanadyjską do Parku Narodowego Banff. Warto tłuc się nawet kilkaset kilometrów by ujrzeć tę ziemską piękność.

Co roku czyni to ponad 3 miliony turystów w lecie i w zimie, gdyż okolice Banff słyną ze znakomych warunków narciarskich i ze światowej klasy zawodowców w tej dyscyplinie sportu.

Kolejki linowe wynoszą te miliony szczęśliwców na szczyty gór liczących 2,5 tysiąca metrów skąd można podziwiać majestatyczne granie, które przypominają niejednemu poczciwy Giewont, jeziora szmaragdowe i mlecznoniebieskie, długie języki lodowców, wodospady i potoki.

Tylko doświadczeni tatrzańscy wspinacze mogą się brnąć za bary ze ścianami Banff. Trenują tu alpinisci przed wyjazdem w Himalaje. Zwłaszcza wielbicielom przejść zimowych sprawi tutaj radość wspinaczka. Nie tylko dla nich oczywiście otwarte są obozowiska zimowe Lake Louise, Mosquito Creek czy Tunnel Mountain.

W całym Banff czynnych jest 16 obozowisk. Większość z nich dopuszcza używanie sprzętu rekreacyjnego. W mieście Banff można wypożyczyć sprzęt turystyczny. Można też dosiąść rumaka i sprawdziwszy konskie i swoje możliwości przeżyć własny western w najbardziej naturalnej scenerii - Park Narodowy Banff sięga bowiem wiekiem westernowych czasów. W 1985 roku ten najstarszy park narodowy Kanady będzie obchodził 100 urodziny.

A teraz rzut oka na tabelkę. Jeśli nadal boimy się jazdy w nieznanie skontaktować się możemy z Parkiem Banff na adres:

Banff National Park
Box 900
Banff, Alberta
T0L 0C0
(403) 762-3324

ZAREJESTROWANY

PLAN OSZCZĘDZANIA NA STUDIA

Wyemigrowałeś z kraju gdzie wyższe wykształcenie nie kosztowało wiele. Tutaj wciąż rosnące koszty powodują, że staje się ono niedostępne dla przeciętnego śmiertelnika. Żyjesz tu lepiej, lecz dręczą cię niepokoje czy twoje dzieci, wnuki, siostrzyczki czy podopieczni mają szansę na dobrą pozycję społeczną w nowej ojczyźnie, kanadyjskie zarobki i nie zmarnują swych uzdolnień.

Nie martw się. Mamy dla ciebie dobrą wiadomość. Istnieje w Kanadzie niedochodowa fundacja o nazwie

CANADIAN SCHOLARSHIP TRUST PLAN,

która oferuje prostą i taną metodę rozwiązania tego problemu. Od 1961 fundacja zgromadziła środki na wyższe wykształcenie zrzeszonych dzieci w wysokości \$ 135 milionów, które uzyskano z depozytów i ich oprocentowania.

Płacąc niewielkie składki na fundusz CST nie tylko inwestujesz w przyszłość swego dziecka, lecz i oszczędzasz na podatku, gdyż CST podlega zwolnieniu podatkowemu z tytułu RESP (Registered Education Saving Plan).

Wpłacone przez ciebie pieniądze w momencie osiągnięcia przez dziecko pełnoletności są wypłacane mu z tytułu uczęszczania na każdą uczelnię, college czy instytut NA CAŁYM ŚWIECIE.

Kwalifikują się do fundacji dzieci w wieku od urodzenia do 10 lat.

Myślisz o jutrze? Wyślij kupon dziś

Canadian Scholarship Trust Foundation
111 Rainside Rd
Suite 101 Don Mills
Ph 445 0740/1

Pragnę uzyskać więcej informacji o planie CST

NAZWISKO _____

ADRES _____

MIASTO _____ PROW _____ KOD _____

TELEFON _____ WIEK DZIECI _____

Blżej natury

ALBO BĘDZIE SŁOŃCE ALBO ...

Zródłem wiadomości na temat pogody, która czeka nas dziś lub za kilka dni, mogą być nie tylko barometry, własne samopoczucie czy prognoza ogłoszona w środkach przekazu. Wystarczy uważnie rozejrzeć się wokół siebie, aby móc taką prognozę samemu postawić.

Zwiastunem ładnej pogody bywa:

- chłodny, o przejrzystym powietrzu, bezwietrzny poranek
- słaby wiatr i niewielkie "baranki" na wschodnim nieboskłonie
- leciutki wietrzyk i prawie nieruchomość niewielkich chmur
- bezchmurne lub leciutko zaciągnięte niebo oraz prosto ku niemu wędrujący dym z ogniska
- zmiana kierunku wiatru po burzy albo po kilku deszczowych dniach na północno-zachodni lub północny oznacza, że najdalej po upływie doby zaswieci słońce
- bezwietrzny wieczór i krążące wysoko w powietrzu muszki, owady oraz wysoko fruujące ptaki zapowiadają dobrą pogodę na co najmniej dwa najbliższe dni

A co wróży pogorszenie się pogody na kilka dni?

- gdy różnego rodzaju chmury wędrują po niebie dosyć bezwładnie - wysoko i nisko, w rozmaitych kierunkach
- gdy ptaki latają tuż przy ziemi
- gdy mrówki pełne niepokoju krążą po mrowisku
- jeśli niebo jest wczesnym rankiem na południu zachmurzone, a na wschodzie widoczna jest niemal purpurowa zorza
- gdy nie ma rosy we wczesnych godzinach rannych
- gdy barometr opada, niebo jest mleczno-białe, a słońce i księżyc otoczone są "czapą"

Czy zwierzęta są dobrymi meteorologami?

Biolodzy twierdzą, że posiadają one coś na kształt pogodowego radaru, jakby wrodzony barometr. Podane zresztą wyżej przykłady o latających muszkach i ptakach mogą stanowić potwierdzenie dla tych poglądów. Obserwując zachowanie się fauny można wysunąć prognozy

długoterminowe. Wczesniejsza niż zazwyczaj odloty ptaków wędrownych zapowiadają po dobru wczesną i ostrą zimą. Ten sam wniosek można wyciągnąć z zapobiegliwości wiewiórek - jeśli ściągają szczególnie obfite zapasy, to znaczy, że przeczuwają ciężką zimą.

Pory roku i nasz organizm

- Latem cechuje nas szczególnie szybki refleks. Im robi się chłodniej - tym bardziej wydłuża się czas reakcji
- Jesienią stan naszego zdrowia jest podobny do optymalnym poziomem, najlepszy - między początkiem września a końcem października
- Zimą brak słońca, a w związku z tym i niedostatek witaminy D rzutuje na stan naszego zdrowia, co objawia się, między innymi, zwiększoną skłonnością do złamań kości
- Wiosną samopoczucie psychiczne ludzi osiąga niż, jesteśmy bardziej skłonni do melancholii i przygnębienia niż w słotną i pochmurną jesień

Park	Rodzaj	Lokalizacja	Data otwarcia	Data zamknięcia	Pojemność (liczba osób)	Elektryczność woda i kanalizacja	Woda	Toalety	Toalety chemiczne	Prysznice	Pralnie	Szambo	Rozna	Paleniska	Drzewo na ognisko	Urządzenia dla inwalidów	Toalety Prysznice prymitywne
Crandell Lake	Primitive	2 km from Crandell Mountain campground	Year-round		12p												
Crypt Lake	Primitive	8 km from east shore of Upper Waterton Lake	Year round		12p												
Twin Lake	Primitive	11 km from Red Rock Canyon	Year round		12p												
Wishbone	Primitive	East shore Middle Waterton Lake	Year round		15												
Goat Lake	Primitive	7 km southwest of Red Rock Canyon	Year round		12p												
Lone Lake	Primitive	3 km south of South Kootenay Pass	Year round		12p												
Crypt Landing	Primitive	East shore of Upper Waterton Lake	Year round		12p												
North Fork of Belly River	Primitive	6 km hike from Chief Mountain Parkway	Year-round		9p												
Deerham Lakes	Primitive	Hikers must register	Year round		12p									No open fires			
7 Banff																	
Cirrus Mountain	Tents RVs	Kilometre 105 Icefields Parkway	Late June	Late Aug	16												
Lake Louise	Tents RVs	Off Hwy 1A near junction of Louise Creek and Bow River	Early June	Labour Day	220												
Lake Louise	large RVs		Early June	Labour Day	180												
Lake Louise	Winter		Nov	April	100												
Castle Mountain	Tents RVs	Hwy 1A 1 km east of Castle Junction	Early June	Labour Day	44												
Castle Mountain	Group tenting	2 km north of Castle Junction	Mid May	Mid Sept	300												
Johnston Canyon	Tents/RVs	26 km west of Banff on Hwy 1A	Mid May	Mid Sept	140												
Mosquito Creek	Tents/RVs	Kilometre 23 Icefields Parkway	Mid June	Labour Day	32												
Mosquito Creek	Winter		Labour Day	Mid June	20												
Protection Mountain	Tents/RVs	Hwy 1A 11 km west of Castle Junction	Mid June	Labour Day	89												
Rampart Creek	Tents/RVs	Kilometre 88 Icefields Parkway*	Mid June	Labour Day	50												
Two Jack Main	Tents RVs	13 km northeast of Banff	Mid-June	Labour Day	381												
Two Jack Lakeside	Tents/RVs	1 km south of Two Jack Main campground	Late June	Labour Day	80												
Tunnel Mountain	Large RVs with 3-way hook-ups	2.5 km from Banff	Early May	End Sept.	322	322											
Tunnel Mountain	Winter	2.5 km from Banff	Oct	May	200	200											
Tunnel Mountain Village 1	Tents/RVs	3 km from Banff	Early May	End Sept	622												
Waterfowl Lake	Tents/RVs	Kilometre 57 Icefields Parkway*	Mid-June	Mid-Sept	116												

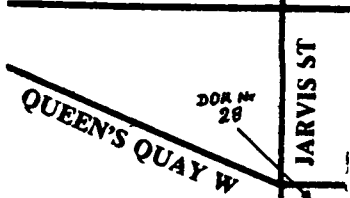
UWAGA POLONIA!!! PO RAZ PIERWSZY NA JEZIORZE ONTARIO TRADYCYJNE POLSKIE "WIANKI"!!!

CRACOVIA CLUB zaprasza na
BAL KAPITAŃSKI - TRADYCYJNE "WIANKI"
NA STATKU "WAYWARD PRINCESS"

Z UDZIAŁEM DWÓCH DOSKONAŁYCH ZESPOŁÓW MUZYCZNYCH
"ULTIMATUM QUINTETTE" **NIEBIESKO BIALI**
Autentyczny zespół z polskiego statku z "CYGANKAMI" — oryginalny zespół z Toronto

Czwartek, 30 czerwca 1983 r od godz. 8 wiecz. do 2 rano

LAKESHORE BLVD.

\$28 00 OD OSOBY — W CENIE BILETU*

- wycieczka po jeziorze Ontario
- dancing przy dwóch zespołach
- gorące danie, zimne napoje,
- deser z kawą • dogodny parking

PRZEDSPRZEDAŻ BILETÓW — Tickets in Advance
Hamilton Acropolis and Baltic Travel 894 King St. E.
St. Catharines, Ont. St. Joseph Bakery, 53 Facer St.
Toronto, Solarski Pharmacy, 149 Roncesvalles Ave.

JUNAK STUDIO

wykonuje
zdjęcia paszportowe 5 min, kolorowe
portrety, zdjęcia weselne oraz
przyjmujemy zamówienia
na portrety I-szej Komunii Sw

165 Roncesvalles Ave
TEL 533-2056

Expire date 31 06 1983

SAVE \$25 on wedding pictures
in JUNAK STUDIO
one coupon per order.

SAVE \$5 on 1 communion pictures
in JUNAK STUDIO
one coupon per order.

**POLSKA APTEKA
ROTHBARTA**

Właścicielka **IRENA BUKLIS** POLECA

DUŻY ASORTYMENT LEKÓW, POSIADA OBFIŁY WYBÓR
ZIÓŁ LECZNICZYCH, PROWADZI WYSYŁKĘ DO POLSKI,
(WOLNA OD CLA), REALIZUJE WSZELKIE RECEPTY BLUE
CROSS, GREEN SHIELD, ITP

PONADTO POLECAMY KOSMETYKI, WYBIELACZ
DO TWARZY, KREMY I MAŚCIE
I KARTKI NA KAŻDĄ OKAZJĘ

WSZYSTKICH KLIENTÓW ZAPRASZAMY DO
NOWO OTWARTEGO LOKALU PRZY
115 Roncesvalles Ave, Toronto Ont Tel 537-0335

ANKA & PETER/photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, m6s 1p5

ZDJĘCIA I PORTRETY NA RÓŻNE OKAZJE

**LUDWIKA BURAKIEWICZ
KOSMETYCZKA**

przyjmuje
DERMATONE
2285 Dundas St. West
Toronto
TEL. 537-0542

Od wtorku do piątku w godz 11-7 pm
sobota 9 30 - 6 pm
Tel. domowy 533-2482

Astra Meat Market

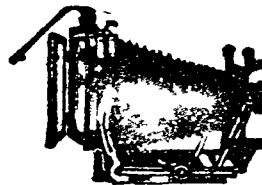
Właściciel E. Rembacz

Na składzie świeże mięsa — własnego wyrobu
wędliny oraz importowane towary spożywcze

2238 Bloor St West — Toronto
Tel 763-1093

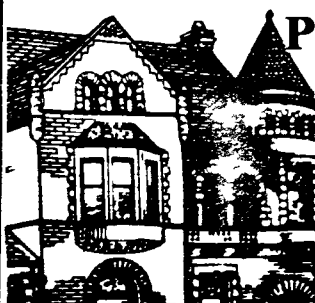
**INTERNATIONAL
CAMERA REPAIRS**

3351 Bloor St West-koło Islington
TORONTO ONT M8X 1E9
Tel 239 1882

KUPNO, SPRZEDAŻ, WYMIANA I NAPRAWA
APARATÓW FOTOGRAFICZ-
NYCH RÓŻNEGO TYPU
Właściciel Stan NY CZ

Eurolux
ZAKŁADANIE NOWYCH INSTALACJI
WYMIANA USZKODZONEJ
ELEKTRYCZNE URZĄDZENIA
PRZEMYSŁOWE I DOMOWE
SPECJALNOŚĆ
OŚWIETLENIE OGRODÓW
(LANDSCAPING LIGHT)
Tel. 497-8441

Pokój do wynajęcia

W polsko-amerykańskiej
rodzinie
Blisko komunikacji, blisko
śródmieścia Toronto.
Spokojna, zacieniona drzewami
ulica. **Tel. 531-5523**

Echo Tygodnia

SWÓJ DO SWEGO PO RZETELNĄ OBSŁUGĘ

YANKA REALTY INC.

151 Roncesvalles Ave
Tel 537-4156

KUPNO, SPRZEDAŻ DOMÓW I INTERESÓW

MY THREE SONS RESTAURANT
153 Roncesvalles Ave
Tel. 536-6119

DANIA POLSKIE I KANADYJSKIE
PIEROGI ZUPY DOMOWE
W KAŻDĄ SOBÓTĘ - FLACZKI
ZAPRASZAMY

nie tylko dla kobiet

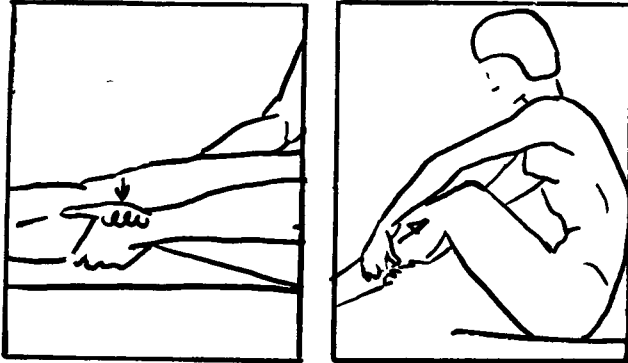
Automasaż

c.d.

Masowanie podudzia (łydki)
Jedną dłonią obejmujesz lekko mięśnie łydki, drugą układasz z wierzchu i przesuwasz obie dłonie od stawów skokowych do kolana - głaskanie. Następnie jedną dłonią chwytasz mięśnie łydki i ugniatasz je, zaczynając od dolnych przyczepów posuwasz się do dołka podkolanowego. Mięśnie przedniej części podudzia rozcierasz ruchami kolistymi, od dołu do góry. Następną czynnością jest głaskanie stawu kolanowego. Wykonu-

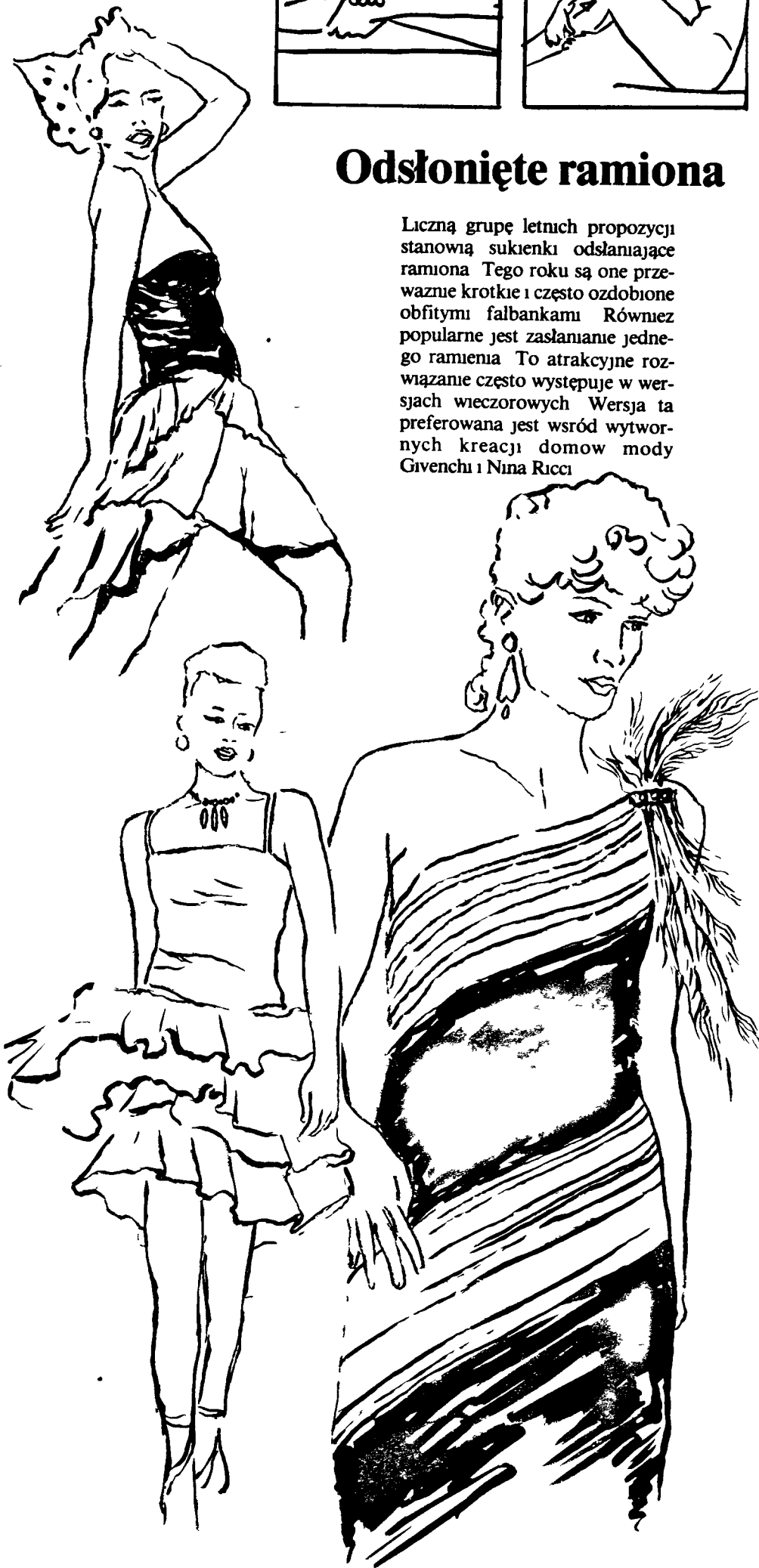
jesz ją oburącz, łącznie z głaskaniem mięśni uda aż do pachwiny. Następnie ruchami kolistymi rozcierasz kolano ku gorze. Ruchy rozcierania wykonujesz oddzielnie kciukiem z jednej strony, a oddzielnie opuszkami reszty palców z drugiej strony.

Części boczne kolana rozcierasz, ruchami kolistymi, kciukami obu dłoni równocześnie, pozostałe palce wsuwasz pod kolano. Doł podkolanowy rozcierasz delikatnie opuszkami obu dłoni.

Odsłonięte ramiona

Liczną grupę letnich propozycji stanowią sukienki odsłaniające ramiona. Tego roku są one przeważnie krótkie i często ozdobione obfitymi falbankami. Również popularne jest zasłanianie jednego ramienia. To atrakcyjne rozwiązanie często występuje w wersjach wieczorowych. Wersja ta preferowana jest wśród wytwornych kreacji domów mody Givenchi i Nina Ricci.

IMPORT EXPORT
CANEXPOL LTD.

1570 - 1572 BLOOR STREET WEST, TORONTO ONT M6P 1A4, CANADA
TEL (416) 534-2023

JEDYNA KANADYJSKA FIRMA POLONIJNA W POLSCE
POSIADAMY WŁASNY TRANSPORT NA TERENIE CAŁEJ POLSKI DZIAŁAJĄCY
NA PODSTAWIE WYDANEGO ZEZWOLENIA PRZEZ MINISTERSTWO ŁACZNOŚCI
W WARSZAWIE ORAZ WŁASNY MAGAZYN Z ARTYKUŁAMI ŻYWNOSCIOWYMI
I PRZEMYSŁOWYMI W WARSZAWIE

NAJNOWSZE OFERTY

DLA WYSYŁAJĄCYCH PACZKI DO POLSKI

1 PACZKI MORSKIE ZWYKŁE, dostawa do 8 tygodni, (bez dopłat)	\$0.85	za 1 kg
2 PACZKI MORSKIE, dostawa do 8 tygodni, ubezpieczone (bez dopłat)	\$1.15	za 1 kg
3 PACZKI MORSKIE EKSPRESOWE, dostawa 21 dni, ubezpieczone (bez dopłat)	\$2.95	za 1 kg
4 PACZKI LOTNICZE, dostawa 4 do 14 dni, ubezpieczone (bez dopłat)	\$3.45	za 1 kg

Przyjęcie paczek odbywa się również przy 393 Roncesvalles Ave w firmie TransCanPol, Tel 535-9944

- 1 Wysyłki dokonywane są co tydzień
 - 2 Dostawa paczek do domu odbiorcy (bez dopłat) za potwierdzeniem odbioru
 - 3 Waga nie ograniczona
 - 4 Odbiór paczek z domów każdego dnia (bez dopłaty)
- Przyjmujemy również zamówienia na paczki w gotowych zestawach — razem 11 zestawów
 - Na paczki do wyboru artykuły żywnościowe, przemysłowe, gospodarcze, konfekcję, odzież, obuwie i owoce

PRZYKŁADY

PACZKA Nr 10		PACZKA Nr 11	
1 Pomarańcze _____ 10 kg		1 Weina Mobar _____ 6x05 kg	3 kg
2 Cytryny _____ 3 kg		2 Rajstopy damskie _____	30 par
3 Grapefruty _____ 2 kg		3 Kawa brazylijska ziarnista _____	3 kg
	Waga 15 kg Cena \$23 50 US		Waga 7,5 kg Cena \$63,30 US

Odbiorcy otrzymują towary bez dodatkowych kosztów bezpośrednio do domów na terenie całej Polski w terminie od 7-14 dni. Gwarantujemy za ilość i jakość towarów w Polsce oraz terminowe dostawy.

PRZYJMujemy ZAMÓWIENIA Z CAŁEGO ŚWIATA

Katalogi gotowych zestawów oraz towarów na zamówienie można otrzymać na żądanie w naszych punktach przyjęć oraz listownie. Zamówienie minimum \$40 US. Informujemy wszystkich zainteresowanych, że żadna firma wysyłkowa paczek na terenie całej Kanady nie dysponuje własnymi środkami transportowymi w Polsce i nie posiada uprawnień na taką działalność, jak również nie dysponuje własnymi magazynami i własnymi sklepami.

Przyjmujemy przekazy pieniężne i dostarczamy do rąk własnych odbiorców w kraju. Na miejscu mogą Państwo dokonać zakupu artykułów żywnościowych a szczególnie produktów mięsnych z własnej produkcji po cenach hurtowych. Produujemy 100 różnych gatunków wędlin prowadząmy sprzedaż wyrobów wędliniarskich i garmażeryjnych, świeżego mięsa i innych delikatesów oraz produktów z Polski. Wszystkie produkty przeznaczone na wysyłkę zamykamy w próżni (vacuum). Produkcja prowadzona jest przez najlepszych rzeźników b firmy "SCAN" oraz pod nadzorem właściciela tej firmy.

SPECJALNE CENY DO 2 LIPCA

	Cena detaliczna	Cena specjalna
T BONE STEAK	\$4 69	\$3 49
BACK RIBS	\$4 89	\$3 29
SIDE RIBS	\$2 59	\$1 59
SZYNKI BLACKFOREST, VIRGINIA (1lb)	\$4 59	\$3 59
PAROWKI (1 lb)	\$2 89	\$1 99
PASZTETOWA (1lb)	\$2 69	\$1 29
KIEŁBASA WIEJSKA (1lb)	\$3 99	\$2 79
KISZKA CZARNA I BIAŁA (1 lb)	\$2 39	\$1 69
PASZTETY DROBNO I GRUBO MIELONE (1lb)	\$2 99	\$1 99
KIEŁBASA MYSLIWSKA PARZONA (1lb)	\$3 49	\$2 59
SERY HAVARTI, GERMAN EDAM, GERMAN TYLŻYC	\$4 29	\$3 29
BIGOS POLSKI R T E (1lb)	\$1 49	\$0 99
PIEROGI Z MIĘSEM, Z KAPUSTĄ ORAZ Z SEREM I ZIEMNIAKAMI (Ruskie) (1 tuzin)	\$2 99	\$2 19
GOŁĄBKI R T E (1 kontener 4 sztuki)	\$4 20	\$2 80
MIESZANKA CZEKOLADOWA "WEDEL"	\$2 99	\$2 19
SLIWKI W CZEKOLADZIE (1 lb)	\$5 99	\$4 99
ANDRUTY CZEKOLADOWE PRINCE-POLO (1 sztuka 2 oz)	\$0 49	\$0 34
ANDRUTY CZEKOLADOWE PRINCE POLO (1 pudełko, 20 sztuk)	\$9 80	\$6 50
CUKIERKI KROWKI MLECZNE I CZEKOLADOWE (1 lb)	\$1 99	\$1 39
CUKIERKI WEDEL NADZIEWANE, MARMOLADOWE, CZARNA PORZECZKA, MIODOWE, MIĘTOWE, OWOCOWE (1 lb)	\$1 99	\$1 39
CZEKOLADA MLECZNA "WEDEL" (100 g)	\$1 19	\$0 79
CZEKOLADA MLECZNA Z ORZECHAMI (150 g)	\$2 69	\$1 79
PIERNIKI CZEKOLADOWE "KATARZYŃKI" (1 paczka)	\$0 35	\$0 25

SEMEHEN WHOLESALE MEAT, 1572 BLOOR ST W, TORONTO TEL (416)534-2023

Przyjmujemy również paczki spoza Toronto i z innych prowincji, drogą pocztową z załączonym MO

BRYDŻ

CZY MUSIAŁEŚ LEZEĆ?

ODCINEK

28

REDAGUJE

JERZY BĘDZOWSKI

OBJASNIENIE ZNAKÓW ♠ PIK ♥ KIER ♦ KARO ♣ TREFL BA = BEZ ATU
 K' = KONTRA RK' = REKONTRA --- A*AS K=KRÓL Q=DAMA J=WALET X=BLOTKA
 P = PÓŁNOC Z = ZACHÓD W = WSCHÓD D = DEKLARANT (ROZGRYWAJĄCY)

LICYTACJA - OTWARCIA BEZ ATU

Drugim warunkiem prawidłowego otwarcia bez atu jest posiadanie równomiernego, zbalansowanego rozkładu Równomierny rozkład to taki, który nie zawiera singletona albo renonsu W praktyce są to rozkłady 4-3-3-3, 4--4-3-2, oraz 5-3-3-2, przyczym pięciokartowy kolor jest w 90% wypadków kolorem młodszym /karo lub trefl/ a bardzo rzadko kolorem starszym /pik lub kier/ Wreszcie trzecim warunkiem prawidłowego otwarcia 1 BA jest posiadanie zatrzyman conajmniej w trzech kolorach Dabelton powinien bezwzględnie zawierać wysoki honor, Asa lub Króla, wyjątkowo Dame Oto typowe otwarcia 1 Bez Atu

♠ Ax Axxx KJx AQx KQx W ostatnim przykładzie proszę zwrócić uwagę na brak posiadania stoppera w trefli
 ♥ KQx Qxx QJxx Kxx AQxx
 ♦ AJx AQx Axx Kxx KQx Jest to dopuszczalne pod warunkiem posiadania trzech kart w tym kolorze
 ♣ Kxxxx KJx KQx KQxxx xxx

ZADANIE DOMOWE Pytania nr 47 - 54 Czy otworzysz 1 BA ? A jeśli nie to dlaczego ?

47	48	49	50	51	52	53	54
♠ AKx	♥ Qxx	♦ AKxx	A	KJxx	KQx	AJx	Kx
♥ AQx	Jxxx	Axx	KJxx	QJxx	AQxx	AJxx	KQxxx
♦ KJxx	AQx	Kxx	Axxx	AQ	KQxx	KJx	AJxx
♣ xxx	AQJ	Jxx	Axxx	KQx	xx	AJx	Ax

Na temat otwar. 1BA chciałbym jeszcze napomknąć o dwóch czynnikach, które grają pewną rolę Pierwszy to sprawa otwarcia 1 BA posiadając 5-o kartowy kolor starszy Otóż to nie stanowi przeszkody w otwarciu 1 BA Taką, na przykład, rękę ♠ KJxxx ♥ Ax ♦ Kxx ♣ AJx należy otworzyć 1 BA gdyż spełnia ona wszystkie warunki prawidłowego otwarcia 1 BA Jeśli tę rękę otworzymy 1 pik to będziemy mieli trudności z licytacją w drugiej kolejce Co odpowiemy jeśli partner zalicytuje np 2 kier ? 2 BA to mało a 3 BA może być za dużo Otwórz 1 BA a pozbędziesz się kłopotu

Drugim czynnikiem jest struktura kolorów Posiadając dużo honorów przerywanych / np KJx, AQx, J10x/ warto być rozgryającym kontraktu BA gdyż istnieje prawdopodobieństwo, że przeciwnik z lewej strzeli nam w widelec

Odnoś się to także do sytuacji w której posiadamy, w jednym z kolorów, tylko 3 blotki weźmy dla przykładu Pytanie nr 47 Graczem, który nie lubię otwierac 1 BA bez posiadania trzymań we wszystkich czterech kolorach, radzę otworzyć 1 trefl lub 1 karo Możliwe, że ostateczny kontrakt będzie BA, i rozgrywać będzie gracz P Jeśli gracz P posiada w treflach np Kx to mamy pewne trzymanie w tym kolorze Pokażę w następnym problemie /nr 23/ przykład w którym zrobienie kontraktu 3 BA zależne jest od tego który z partnerów, P czy D będzie rozgrywał

/ Rozpędziłem się z licytacją i brak mi miejsca na omówienie rozgrywki problemu nr 22 Będzie w następnej rubryce chyba, że zapomnę /

NOWE DOMY

CZTERY SYPIALNIE W CENTRUM MISSISSAUGI

Dwupiętrowe domy zbudowane na specjalne zamówienie, duże kuchnie, na parterze duże salony - "pokoje rodzinne" Z kuchni i salonu wyjście bezpośrednio na werandę
 Ceny od 159 900,00 dolarów

Zwiedzanie domów w soboty i niedziele Dojazd samochodem na wschód od Dundas od Hurontario Street do Gven Road, następnie jeden blok - na północ do Whitchurch Mews, dalej - kierując się naszymi znakami

Johnston & Daniel Limited
 1673 Lakeshore Road West
 Mississauga
 Telefon 823-2800

PRAGNIESZ STAĆ SIĘ WŁASCICIELEM
 DOMU, DZIAŁKI BUDOWLANEJ,
 DOMKU LETNISKOWEGO?
 STAN SIĘ NIM PRZY POMOCY
 NAJWIĘKSZEJ NA SWIECIE PARAFIALNEJ

CREDIT UNION
 ŚW STANISŁAWA I
 ŚW KAZIMIERZA
 KTÓRA OFERUJE
 NA POWYŻSZE CELE
 TRZY TYPY HIPOTEK,

O ZMIENNYM
 OPROCENTOWANIU — 11%
 ZAMKNIĘTE — 11%
 OTWARTE — 12%

WSZYSTKIE
 UBEZPIECZONE
 NA ŻYCIE
 DO SUMY
 \$ 30 000 00

CREDIT UNION
 SW STANISŁAWA
 I SW KAZIMIERZA

220 Roncesvalles Ave
 tel 537 2181

2987 Bloor Str W
 tel 236 1225

12 Denison Ave
 tel 863 0996

Pionowo

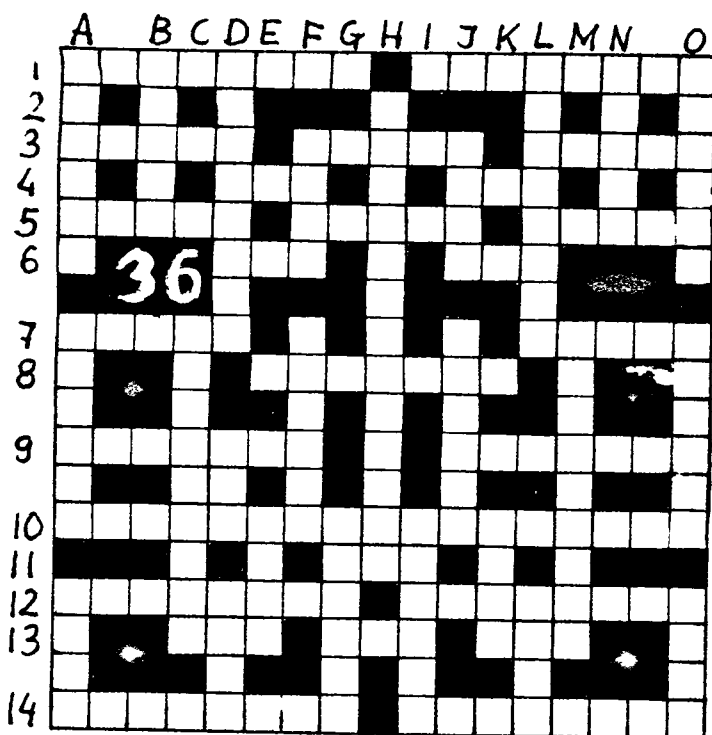
- 1-A strona sprawy, ujęcie, punkt widzenia
- 1-B pływalnia
- 1-D postać z corridy
- 1-L przymusowe usunięcie z lokalu
- 1-N lud mówiący jednym językiem, posiadający własną historię i kulturę
- 1-O lekkie turystyczne łodki
- 2-H chińsko-japońska metoda leczenia polegająca na wbijaniu igieł w określonych punktach ciała
- 3-F psia matka
- 3-J słodki mocny napój alkoholowy

7-A bakteria, zarazek

- 7-C wspina się po gorach
- 7-F tnie się w nim drzewo na deski
- 7-J postać z "Pana Tadeusza"
- 7-M stolica Danii
- 7-O imię męskie
- 10-E rzeka graniczna PRL
- 10-G objętość w stosunku do podmiot, znuzenie psychiczne
- 10-I bogacz, milioner
- 10-K w nim szyba
- 12-A wyższa od wzgórza
- 12-D popularne francuskie pismo kobiece
- 12-L przykry zapach
- 12-O niespodziewane zwycięstwo nieoczekiwana okazja

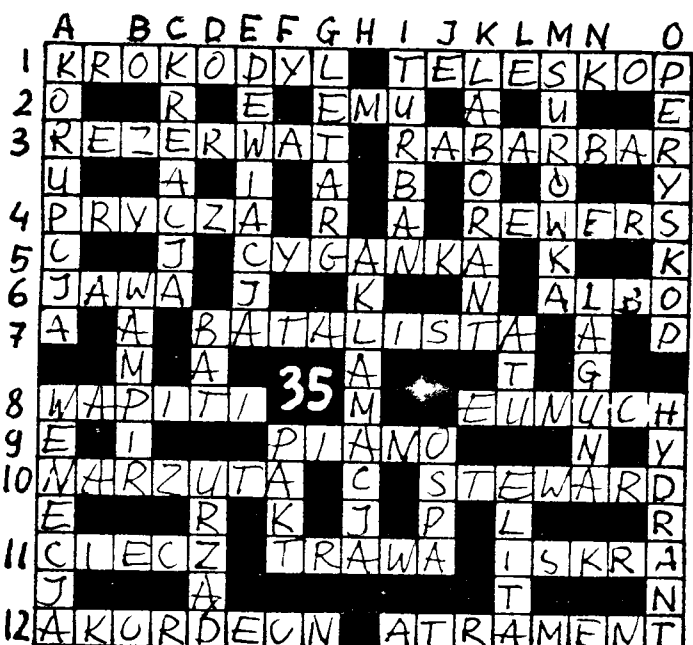
KRZYŻÓWKA NR 35

Rozwiązanie - krzyżówka nr 35

Pozomo

- 1-A olbrzymi ptak morski
- 1-I sławny polski astronom
- 3-A przestępca utrzymujący się z handlu kradzionymi przedmiotami
- 3-F grupa religijna, odłam wyznaniowy
- 3-L harem
- 4-D struś australijski
- 4-J karaibski trunek z trzciny cukrowej
- 5-A grzyb o wielkim kapeluszu lub ptak drapieżny
- 5-F wysuszony miąższ orzechów kokosowych
- 5-L ptak domowy pochodzący z Ameryki
- 6-D kwas dezoksyrybonukleinowy
- 6-J europejski ptak śpiewający
- 7-A targowisko
- 7-L fabuła filmu, treść utworu literackiego
- 8-E imię bohatera spod Raclawic
- 9-A bezenstwo kleru
- 9-J uproszczony rysunek lub opis konstrukcji działania, plan, wzor
- 10-A nędzna chatka z chrustu i gliny
- 10-I składnik kisielu
- 11-G członek brytyjskiej Izby Lordow
- 12-A utwor, którego srodkami artystycznymi są fantazja, komizm, karykatura, absurd
- 12-I naukowiec badający folklor, obyczaje, tradycje, kulturę rożnych ludow
- 13-C imię z Elementarza
- 13-G as
- 13-K utwor poetycki opiewający zazwyczaj wielkie idee, symbole, znakomitych ludzi, ważne wydarzenia
- 14-A gloryfikacja, idealizacja
- 14-I filozof grecki

STRONA BOLKA i LOLKA

Redaguje
**LESZEK
MECH**

"POLONIA REVIEW"

Polski Program Telewizyjny

We środy o 8 wieczorem, w piątki o 7 30 wiecz.
i w soboty o 2 30 p m na kanale 10 (Maclean-Hunter w
dzielnicy Parkdale)

Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii
kanadyjskiej "Polonia Review" jest niezależnym polskim
programem niepodległościowym

"Pani Jadwiga"

Polski program radiowy
ze stacji CHWO 1250 w Oakville
od godziny 1 do 2 w każdą sobotę
Reklamy i ogłoszenia handlowe
oraz wszelkie komunikaty
przyjmuje się telefonicznie - 691-8789

Echo Ojczyzny

codzienny polski program radiowy
nadawany od godziny 11 05
od poniedziałku do piątku włącznie.
ze stacji CHIN FM 100 7
tel. 531-9991
Prowadzi Karola Kęsik.
Muzyka,
wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze
Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe
i wszelkie komunikaty

JUŻ DWA RAZY W TYGODNIU

PROGRAM RADIOWY POLONEZ

W SOBOTY 3:30 - 4:30 p.m. 1250 AM CHWO

W NIEDZIELE 10:30 - 11:30 a.m. 1190 AM CJMR

ADRES REDAKCJI POLONEZA

MAREK J GOLDYN
PRODUCENT

2120 BLOOR St W
TORONTO, ONT M6S 1M8
TEL (416) 762-7401

THUNDER BAY PACZKI DO POLSKI

MORSKIE \$ 1 80
LOTNICZE \$ 4 15

The Right Fit 126 N May Street
Tel 622 - 2571

TYLKO PRZEZ NAS
wyczyszczone dywany i obicia mebli
mogą w pełni państwa zadowolić

Robimy szybko i solidnie najnowszą metodą "Steam-brush"
Ceny konkurencyjne
Oszacowanie bezpłatne Minimalny koszt zamówienia \$ 30

TEL. 532 - 1880
537 - 5089

Podziękowanie

Brama Kumarys Education Research Foundation prowadzi siedmiodniowe kursy koncentracji, medytacji i filozofii Bezpłatnie
Chętnych zapraszamy do spędzenia przyjemnie czasu w bardzo miłej, sympatycznej atmosferze
Tel 5-10 wieczór - 537-3034, lub 654-1203

35-42

W imieniu Gminy IAZNP w Kanadzie oraz osobście chcę tą drogą złożyć serdeczne podziękowanie posłowi do rządu federalnego JEESIE FLIS za jego poparcie i pomoc w otrzymaniu pomocy finansowej "GRAND" od rządu kanadyjskiego w celu odremontowania Pałacu Royale Ballroom

Zyczę P.J FLIS zdrowia i powodzenia
(Bóg zapłać)

Z.B Stępniewski
Prezes

CZERWIEC W POLSCE

Dla dzieci w Polsce to szczególnie radosny miesiąc. Już pierwszego czerwca obchodzone jest święto najmłodszych Dzień Dziecka. Rano prezenty wręczają rodzice, potem w szkole zamiast nauki urządza się wesołe zabawy, sportowe gry i wycieczki. Znałem wielu dorosłych, którzy tego dnia wychodzili z domu mając kieszenie wypchane cukierkami. Ale w tym roku (podobnie jak w poprzednim) nie wszystkie dzieci miały usmiechnięte buzie. Niektórym rodzicom uwięziono lub pozbawiono pracy tylko dlatego, że chcieli swobodniej i lepiej żyć we własnym kraju. Mam jednak nadzieję, że już wkrótce będzie znowu w Polsce kolorowy i radosny Dzień Dziecka dla wszystkich.

Koniec czerwca to również koniec szkolnego roku. Dla dzieci w Polsce zaczynają się WAKACJE. Podobnie zresztą dzieje się w Kanadzie. Do dzisiaj pamiętam wierszyk, jakim synek sąsiadów odpowiedział na moje pytanie - Co się stało, Mareczko, że z tak wesołą miną spieszysz do szkoły?

- Nadchodzą wakacje,
mija roczek szkolny,
będę sobie hasał
jak ten konik polny!

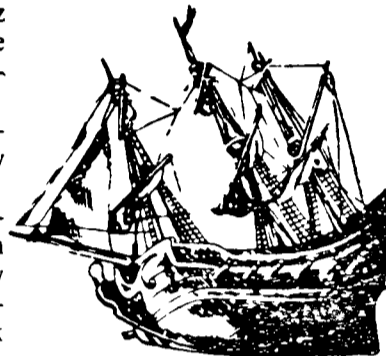
To mówiąc skakał niczym paskonik po stopniach schodów

W tym miesiącu kończy się nie tylko szkoła. Dwudziesty czerwca jest ostatnim dniem wiosny. Po niej zaczyna się lato. Te dwie pory roku łączy najkrótsza noc zwana w Polsce świętojanską, a przed tysiącem lat, w pogańskich czasach Kupalnocką. Wtedy była świętem ognia i wody, co w ludowych zwyczajach przetrwało do dzisiaj w ogniskach rozpalanych na wzgórzach i w wiankach puszczanych przez dziewczęta-panny na wislane fale i wylawianych przez chłopców-kawalerów. A kto pamięta basn o kwiatku paproci? To właśnie w świętojanską noc można znaleźć legendarny kwiat ukazujący drogę do schowanych skarbów. Kto nie wiedział, ten w tym roku stracił już szansę, ale może spróbować w następnym. W lasach Kanady paproci nie brakuje.

Jednym z najbardziej uroczystych katolickich świąt jest Boże Ciało obchodzone zawsze w drugi czwartek po Zielonych Świątkach. Z wszystkich kościołów wyruszają barwne procesje zatrzymując się przy ołtarzach wzniesionych na ten jeden dzień w najbliższej okolicy świątyni. Cyprian Kamil Norwid, wielki poeta polski, zwiedzając Kraków w 1842 roku, z zachwytem opisał barwny orszak z krzyżem na czole, który przy biciu w dzwony wyruszył z wawelskiej katedry i zatrzymał się na krakowskim rynku. Po skończonych modłach przy ostatnim ołtarzu pojawił się na rynku Lajkonik. W tatarskim

stroju, na drewnianym koniu hasał pod Sukiennicami domagając się okupu od władz miasta. Otrzymał go w brzęczącej walucie razem z beczką wina. Jeszcze dzisiaj cwałuje po ulicach Krakowa w stroju specjalnie zaprojektowanym przez Stanisława Wyspiańskiego i wazącym, bagatelka, ponad 60 kilogramów. Po tatarskich harcach odbywa się drugie widowisko - wybory "krola kurkowego" czyli mistrza w strzeleckim kunszcie. Regulamin tych zawodów pochodzi z 1562 roku i w tamtych czasach przewidywał kolejno strzelanie z kuszy, z rusznicy i na koncu z działa. Z dzisiaj "kurkowym krolem" zostaje mistrz pistoletu.

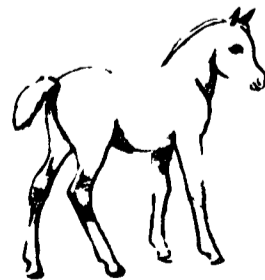

Okręt z winiarni Fukiera

Znak kupców prowadzących handel morski

Pisząc o uroczystych czerwcowych dniach w Polsce należy wymienić jeszcze dwa: Dzień Ojca i Święto Morza. Ten pierwszy obchodzony od kilku lat przypada 23 czerwca. Tydzień później, niż w Kanadzie. Natomiast od 1923 roku obchodzi się Święto Morza, szczególnie uroczyste w latach zamkniętych piątką i dziesiątką (np 1975, 1980). Wtedy licznie zgromadzeni widzowie oglądają wielką paradę okrętów na wodach Bałtyku. Trzeba przyznać, że coraz ich więcej pływa pod biało-czerwoną banderą po morzach i oceanach świata. Również w porcie Toronto można spotkać handlowe statki z Polski. A do Montrealu przypląwa znany pasażerski liniowiec "Stefan Batory".

Tyle o tradycyjnych zwyczajach i świętach. A co w czerwcu dzieje się w polskiej przyrodzie? Na łąkach wyrosły bujne trawy, więc rolnicy odbywają pierwsze sianokosy. W sprzedaży pojawiają się wczesne owoce. Truskawki i czereśnie. Dorastające potomstwo zwierząt zaczyna stawiać pierwsze samodzielne kroki.

Ptaki próbują swych młodych skrzydeł. W lasach, na łąkach i na polach, na ziemi i w powietrzu wszędzie widac objawy ruchliwego życia. Również z przyrodą związana jest nazwa miesiąca. Właśnie w tym okresie mieszkańcy osad nad Wisłą i Wartą zbierali czerwce lub czerwce, owady, z których wyrabiano czerwoną farbę do barwienia płótna.

Piosenka na wakacje

Przed rokiem przebywałem na harcerskim obozie na Kaszubach. Wtedy też napisałem teksty dwóch piosenek. Jeden z nich wydrukowałem na "Stronie Bolka i Lolka" po wakacjach. Obecnie zamieszczam drugi, a po tygodniu przypomnę ten pierwszy. Jeśli jeszcze nie napisano melodii do słów to mam nadzieję, że któryś z polskich muzyków uczyni to dla polskich dzieci w mundurkach z lilijką.

NA KASZUBY!

1
Jakże inne to życie
jak odmienny to czas,
kiedy śpisz pod księżycem,
gdy wiatr dmucha ci w twarz

Jak się nie czuć radosnym
pośród jezior i gór
gdy nad głową masz sosny
sięgające do chmur

Refren

Kto jest śmiały, kto jest młody,
kto przyjaćciół grono lubi
tego wzywa szlak przygodny
na Kaszuby! Na Kaszuby!

Jeśli pragniesz, przyjaćcielu
wszystkie szare smutki zgubić,
to po prostu śpiesz jak wielu
na Kaszuby! Na Kaszuby!

2

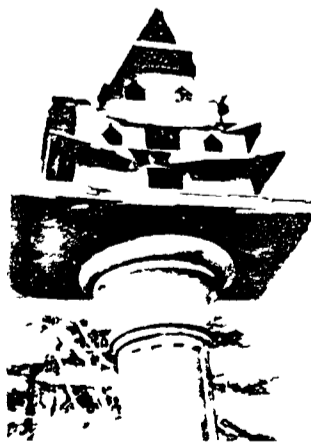
Błask ogniska wieczorem
na polanie wśród drzew
gwiazdy ponad jeziorem
zastuchane w nasz śpiew

Ramię obok ramienia
w jeden łączy się krąg,
tu zrodzone wspomnienia
zawsze z nami już są

Refren

Kto jest śmiały itd

A TO CIEKAWIE!

DOMKI dla ptaków bywają różne, ale prawie zawsze wiszą na drzewach

Ten, wsparty na kolumnie w madyckim parku, przypomina kształtem prawdziwy dom. Z nastaniem wiosny robi się w nim gwar. Wszystkie „mieszkańcy” zostają zajęte

A TO CIEKAWIE!

SPORT SPORT

Drużyny ekstraklasy wyeliminowane

Sensacyjny finał Pucharu Polski **LECHIA GDAŃSK — PIAST GLIWICE**

● Lechia - Ruch 0:0, karne 3:1 ● Piast - Lech 1:0

Wprawdzie Puchar Polski jest imprezą słynącą z licznych niespodzianek (żeby przypomnieć rok 1975, kiedy to trofeum zdobyła II-ligowa wówczas Stal Rzeszów), to jednak mało kto mógł się spodziewać, że finał odbędzie się bez udziału pierwszoligowców. Lechia Gdansk, drużyna III-ligowa została jednym z finalistów po zwycięstwie nad liderem ekstraklasy i 13-krotnym mistrzem Polski - Ruchem Chorzów

30 tys publiczność zebrana na stadionie we Wrzeszczu przecierała oczy ze zdumienia, kiedy ich pupile prowadząc równorzędną grę, zakończyli mecz w regulaminowym czasie z wynikiem bezbramkowym. Napięcie na trybunach wzmożło się, gdy przystąpiono do dogrywki. Wydawać by się mogło, że bardziej doświad-

czeni i lepiej wyszkoleni chorzowianie dysponować będą większym zapasem sił. Na boisku jednak sprawy wyglądały zupełnie inaczej, jeżeli w pierwszej połowie przeważali gospodarze, w drugiej więcej z gry miał Ruch. Bramki jednak nie padały i po 120 minutach morderczej walki na tablicy wyników dalej utrzymywał się rezultat 0:0. Przystąpiono do wykonywania rzutów karnych. Napięcie na widowni dochodzi do zenitu.

Pierwszą rozpoczynają strzelanie jedenastek goście. Krzysztof Gawara w drugiej serii nie wytrzymał napięcia nerwowego i trafił piłką w poprzeczkę. W następnych seriach bramkarz Lechii Tadeusz Fajfer wychodzi zwycięsko w pojedynkach z egzekutorami karnych Mi-

rosławem Jaworskim i Mirosławem Bąkiem. Ostatecznie Lechia wygrywa rzuty karne 3:1, a bohater meczu Fajfer wędruje na ramionach uszczęśliwionych kolegów do szatni. W drugim półfinałowym pojedynku permanentny drugoligowiec Piast Gliwice spotkał się z obrońcą Pucharu Polski i zarazem aktualnym wiceliderem Lechem Poznań. Tu też nie odbyło się bez niespodzianki, celne trafienie głową w 78 min gry Marka Majki zakończyła marzenia poznaniaków na powtórzenie ubiegłorocznego sukcesu. Tak więc w najbardziej sensacyjnym finale Pucharu Polski, który zostanie rozegrany 22 czerwca w Piotrkowie, spotkają się trzecioligowiec Lechia Gdansk i drugoligowiec Piast Gliwice.

Kto pierwszy na finiszu?

RUCH LIDEREM. POGOŃ ZA BURTA.

Na trzy kolejki przed zakończeniem rozgrywek polskiej ekstraklasy piłkarskiej, nadal pozostaje zagadką kto sięgnie po tytuł mistrzowski. Od kilku tygodni sytuacja zmienia się po każdej kolejce, coraz to inny zespół zajmuje czołową pozycję. By potem oddać pierwszeństwo następnemu. Do niedawna do tytułu mistrza pretendowały cztery drużyny: Widzew, Lech, Ruch i Pogon. Po sensacyjnej porażce Pogoni z Cracovią na placu boju pozostały trzy zespoły i doprawdy trudno jest w tej chwili wyrokować, który z nich wyjdzie zwycięsko z rywalizacji. 12 kolejka spotkań rundy wiosennej, nie odbiegała niczym specjalnym od paru ostatnich. Jak to zwykle bywa na finiszu drużyny walczące ze spadkiem płatają niespodzianki i jak już wcześniej wspomniałem Cracovia sprawiła swym sympa-

tykom nie lada gratkę wygrywając w Krakowie z Pogonią aż 3:0 (Mecz ten rozegrany został w nieco późniejszym terminie jak regularna kolejka, bo w środę 8 czerwca). Wracając do kolejki z 4-5 czerwca, najistotniejszym pojedynkiem było spotkanie na szczycie, pomiędzy Ruchem a Widzewem w Chorzowie. Wydawać by się mogło, że Widzew opromieniony zwycięstwem nad Pogonią w Szczecinie (11 kolejka spotkań) odprawi również z kwitkiem następnego rywala Ruch Chorzów. Tak się jednak nie stało, po strzale Mieczysława Szewczyka w 16 minucie Ruch objął prowadzenie i mimo obustronnych okazji do zmiany wyniku, mecz zakończył się skromnym, ale zasłużonym zwycięstwem Ruchu 1:0. Niebiescy po tym spotkaniu wyszli na pozycję lidera mając tą

samą ilość punktów co drugi Lech, który wygrywając u siebie z Legią, pozbawił tą ostatnią złudzeń co do utrzymania się w ścisłej czołówce. Stal Mielec wygrała kolejne spotkanie tym razem ze Szombierkami 2:0. Wyniki 12 kolejki spotkań rundy wiosennej:

- Gwardia - Śląsk 1:1
- Lech - Legia 1:0
- ŁKS - Wisła 2:2
- Ruch - Widzew 1:0
- Zagłębie - Gornik 1:1
- Bałtyk - Katowice 2:1
- Stal - Szombierki 2:0
- Cracovia - Pogon 3:0

Tabela

1 Ruch Chorzow	33	21	31-18
2 Lech Poznan	33	21	35-30
3 Widzew Lodz	32	32	38-30
4 Pogon Szczecin	29	25	38-26
5 Legia Warszawa	28	26	38-32
6 GKS Katowice	27	27	27-28
7 Bałtyk Gdynia	27	27	23-24
8 Zagłębie Sosnowiec	27	27	28-31
9 Wisła Krakow	26	28	35-31
10 Śląsk Wrocław	26	28	30-30
11 ŁKS Łódź	26	28	33-36
12 Gornik Zabrze	26	28	27-33
13 Szombierki Bytom	25	29	28-32
14 Cracovia	24	30	19-26
15 Stal Mielec	22	32	23-31
16 Gwardia Warszawa	21	31	26-41

Na drugim froncie

GÓRNIK WAŁBRZYCH w I lidze Kto następny Resovia czy Motor?

Na dwie kolejki przed zakończeniem rozgrywek II ligi piłkarskiej, awans do I ligi wywalczył już Gornik Zabrze, który ma 5 pkt przewagi nad Zagłębiem Lubin. W grupie drugiej trwa nadal zacięta rywalizacja pomiędzy Resovią i Motorem Lublin. Kto wyjdzie z niej zwycięsko zapewne czekać trzeba będzie do ostatniej kolejki rozgrywek. Można pogratulować Gornikowi awansu, lecz trudno byłoby gra-

tulować gry, Wałbrzyskanie przegrali 5 czerwca w Rybniku z ROW-em 2:0, by 12:06 wyemczyć jednobramkowe zwycięstwo nad jedną z najsłabszych drużyn Arkonią Szczecin. Na szczęście dla Gornika ich najgroźniejszy rywal, Zagłębie Lubin stracił wiarę w możliwość zdobycia premiowanego miejsca i ponosił dwie kolejne porażki: 5:0 z Olimpią w Poznaniu i 12:06 z Piastem na własnym terenie.

W grupie drugiej z większego grona kandydatów do awansu pozostał już tylko duet Resovia i Motor. Oba zespoły w dwóch ostatnich kolejkach zdobyły komplet punktów, a nie tak dawny lider Radomiak, po stracie punktu w spotkaniu z Koroną w Kielcach, odpadł z konkurencji. W strefie zagrożonej spadkiem nadal znajduje się liczna ilość zespołów, choć najbardziej niespokojne.

ciąg dalszy str 23

Kącik handlowy

INSURANCE
AUTO • HOME • BUSINESS
FOR LOWER RATES
COMPARE BEFORE
YOU BUY OR RENEW
CALL Victor W Krupowicz
Westown Real Estate & Insurance Ltd
268 Roncesvalles - 533-8573

DIVORCE AID
K BÉLDOWSKI
Rozwód \$155
226 Queen St W suite 200
Toronto, Ont M5V JZ6
tel (416) 598-1127

POLSKA KUCHNIA
NA MIEJSCU I NA WYNOS
Bogaty wybór smacznych dań
Przyjmujemy zamówienia
na wesela, "showery", chrzciny
i wszelkie inne uroczystości
ANNA'S ROASTERIA
2340 Dundas St W
TEL 536-0601

Polanta interiors
— POLSKA FIRMA
SPECJALIZUJĄCA SIĘ W ARCHITECTURZE WNETRZ UDZIELI CI PRADY JAK URZĄDZIĆ GUSTOWNIE I WYGODNIE TWOJE MIESZKANIE LUB DOM
POSIADAMY BOGATY WYBÓR TOWARÓW IMPORTOWANYCH
Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję
2368 Bloor St W, Toronto, Ont M6S 1P5 tel 762-9638

KOMIS
Przyjmujemy rzeczy do sprzedaży i sprzedajemy po cenach przystępnych dla każdego
Masz odzież damską, męską, dziecięcą, suknie ślubne i balowe, obuwie, futra, wyroby jubilerskie, kryształy, porcelanę, dywany, firany, wartościowe obrazy, ręczne wyroby - my Ci sprzedamy
WSTĄP DO "KOMISU"
A PRZEKONASZ SIĘ
305 Roncesvalles Ave Tel 531-8872

- LIST WITH US
over
- 360 Homes sold
Tel
532 4441

24-Hour Service

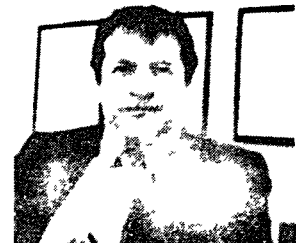

FIRMA HIGH PARK-REALTOR
Jest Twoją dynamiczną realnościową firmą
40-ENERGICZNYCH AGENTÓW
wraz z Kierownictwem
dziękuje Panstwu za poparcie
HIGH-PARK - Realtor
217 - Roncesvalles Ave
(Naprzeciw Credit Union)

ARNOLD PENK
PRZEDSTAWICIEL ADDISON ON BAY LIMITED

GENERAL MOTORS
pożyczka na samochód
Specjalizuję się w otrzymaniu pożyczki na samochód dla nowo przybyłych
Minimalna wpłata
Niskie miesięczne spłaty
Po kupno zgłaszajcie się do naszego polskiego przedstawiciela
Specjalne ceny dla Rodaków oferuje tylko

ARNOLD PENK
(Wyróżniony przez GM jako "Senior master salesman")
PO WSZELKIEJ INFORMACJI NA TEMAT SAMOCHODÓW LUB UBEZPIECZEŃ PROSZĘ DZWOŃCIĆ 964 3211 LUB DO DOMU W KAŻDYCH GODZINACH 731 0757 ZOSTAWIAJĄC NAZWISKO I NUMER TELEFONU
832 BAY ST., TORONTO (przy College St.)

DENTYSTYCZNE PROTEZY
G RYTWINSKI D T
z 25-letnim doświadczeniem
404 A Roncesvalles Ave,
Toronto
(obok kina Revue)
Tel 531-8545

HOMETARIO
REAL ESTATE LTD.
& insurance brokers ltd

● KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU
● UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY — OD OGNIA — KRADZIEŻY I INNE
171 RONCESVALLES AVE
Tel 531-3506

WF WAWROW FOODS

POLSKIE DANIA
przygotowujemy przyjęcia na wszystkie okazje
sprzedajemy pierogi, gołąbki, barszcz, patyczki itp po cenach hurtowych
570 Annette St., TORONTO
Tel 767-7323

Dr V T, BLOK GŁOWCZYŃSKA, M A, O D
Optometrysta - Okulista
Badanie oczu, okulary, contact lenses,
2391 - A Bloor St W (Jane Subway)
Tel 766 - 5580
Codziennie z wyjątkiem wtorków